Cartea Ostașului



THEODOR CONSTANTIN

A DOUA REPRIZĂ

THEODOR CONSTANTIN

A DOUA REPRIZĂ

— povestire —

EDITURA MILITARĂ

Coperta: P. VULCĂNESCU

CAPITOLUL I

„Într-o jumătate de oră va începe !“ îşi vorbi, mutîndu-şi greutatea corpului de pe un picior pe celălalt.

Din cauza norilor joşi, vizibilitatea era extrem de redusă. Marea burzuluită, aşa cum obişnuieşte ea să se burzuluiască din te miri ce, se zbuciuma într-una, bodogănind cu miile de voci ale valurilor.

„Dar dacă totuşi se răzgîndeşte şi nu-l va mai trimite pe King ?“ se nelinişti.

Şi dintr-o dată simţi cum de supărare i se urcă sîngele la cap. Nu ! Îşi făcea griji fără motiv. Sigur avea să-l trimită pe King. Doar nu-i dăduse nici un motiv de bănuială. Dimpotrivă, îşi jucase rolul dacă

nu mai bine, în orice caz nu mai rău decît ea. Locotenentul Hamza, dacă ar fi fost de faţă, fără doar şi poate că, după aceea, l-ar fi cooptat în brigada artistică a subunităţii.

Instinctiv se întoarse cu faţa spre oraş. Iată, acolo unde se vedeau luminile cele multe şi îngrămădite, erau hotelul şi restaurantul *Sirena*. Dacă marea nu ar fi bodogănit atîta, poate că ar fi răzbit pînă la el vreuna din melodiile de dans cîntate de orchestra restaurantului.

Îşi mută privirile mai la dreapta. Acolo erau casele vechi ale oraşului. Într-una din ele, ea îi spusese că locuieşte. Dar oare acolo locuia, într-adevăr ?

„Răbdare ! Trebuie să am răbdare. Numai cîteva ore trebuie să mai am răbdare şi totul are să se lămurească".

Şi dintr-o dată îşi aminti — pentru a cîta oară ? — întîmplarea.

Era într-o duminică... După ce plutonierul Dungu le-a controlat ţinuta au ieşit cu toţii pe poarta subunităţii. Numai că, atunci cînd a ajuns în centrul oraşului, Neagu şi-a dat seama că era singur.

„Cum naiba s-a întîmplat de m-am pierdut de ceilalţi ?" se întrebă aproape cu glas tare.

De fapt, nu întîmplător se descoperea acum singur. Dinadins se răzleţise pînă şi de Nicuţă, prietenul său. Mai ales cînd se ducea în oraş, învoit, nu-i plăcea să fie însoţit. Tovarăşii săi obişnuiau să-şi facă planuri, cu cîteva zile înainte, cum aveau să-şi petreacă timpul liber. El, în schimb, refuza să se gîndească la „învoirea de duminică", fiindcă voia să se amuze după cum i-o veni gustul, pe moment. Considera că un program întocmit cu anticipaţie îl priva de unele eventuale distracţii neprevăzute şi tocmai de aceea mult mai interesante.

Mergea privind cu un aer aproape absent trecătorii. În forfota mulţimii era singurul militar. Duminica aceasta era mai puţin toridă ca de obicei. Probabil că şi de aceea era atîta lume. Avea impresia că întreg oraşul năvălise pe străzi, ca în zilele de mare sărbătoare. Localnicilor li se adăugau cei veniţi la odihnă parcă de pe întreg litoralul. Autobuzele și troleibuzele care soseau din cinci în cinci minute revărsau pe strada principală mereu alt puhoi de oameni.

În centrul orașului mai ales era un adevărat furnicar. Oameni de toate vîrstele, în grupuri sau solitari, treceau pe lîngă el,

în ambele direcţii, fără vreo anume treabă. Numai puţini păreau a fi aceia care plecaseră de acasă cu o destinaţie precisă.

Neagu, la rîndul său, de asemeni nu se grăbea. Privea amuzat forfota străzii şi asculta, distrat, paşii trecătorilor. Fiecare se auzea altfel, fiindcă şi mersul fiecărui trecător se deosebea de al celorlalţi. Ascultînd zgomotul acela, îl asemuia cu al unei orchestre atunci cînd muzicanţii îşi acordează instrumentele, cu toate că — şi era conştient de acest lucru — nu exista nici o asemănare între tîrşiturile paşilor şi amestecul de sunete ce precede începutul unui concert.

La un moment dat se impuse atenţiei sale cadenţa propriului său mers : *stîng !... drept !... stîng !... drept !...* Numai al său era cadenţat : *ţac !... ţac !... ţac !... ţac !...* Suna caldarîmul lovit de potcoavele cizmelor. Şi ascultînd cadenţa propriilor săi paşi, abia acum fu cu adevărat conştient că este singurul militar într-o mare de civili. Şi tot acum simţi un fel de părere de rău. Nu i se întîmpla pentru prima dată. În mai multe rînduri observase că îmbulzeala de pe străzi îl face să se simtă singur şi că sentimentul acesta îl întristează.

Şi ca un făcut, de fiecare dată cînd se descoperea aşa se trezea întrebîndu-se :

— Ce bine ar fi dacă întîmplarea mi-ar scoate în faţă vreo fată de la noi, din Brăila !

Ca şi în alte dăţi şi acum erau multe fete pe stradă, dar printre ele nici una cunoscută. Neagu însă nu se dădu bătut. Cum natura în privinţa înălţimii fusese cu el mult mai darnică decît cu marea majoritate a oamenilor, cercetă strada pe deasupra capetelor mulţimii. Dar pînă unde ajungea cu privirea zări numai chipuri pe care acum le vedea pentru prima dată. Totuşi, continuînd să spere, se uita la toate fetele care treceau pe lîngă el.

La cinematograful „Mihail Eminescu" rula „Cartouche". Un film pe gustul lui. Trebuia neapărat să-l vadă. La „casă", o coadă destul de lungă. Pînă să-i vină lui rîndul, sigur că aveau să se termine biletele.

O fată, care pînă atunci stătuse pe treptele de la intrarea în cinematograf, se apropie de el surîzătoare :

— N-aveţi un bilet în plus ?

— N-am nici pentru mine, domnişoară.

— Şi atunci ce facem ? întrebă fata, de

parcă veniseră împreună. Țineam atît de mult să văd filmul !

— Mai așteptați ! Poate totuși pică cineva cu vreun bilet în plus.

— Și dumneata ? Dumneata nu mai aștepți ?

— Timpul meu e atît de limitat, încît nu am curajul să-l irosesc în speranța că voi avea șansa să găsesc un bilet disponibil.

— În definitiv, cred că ai dreptate. Doar n-au intrat zilele în sac.

Pe nesimțite, Neagu se trezi că merge și că alături de el pășește fata care îl întrebase dacă nu are un bilet în plus. Nu se mai aflau pe străzile din centrul orașului și acum, înaintea lor, se întindea, lung, liniștit și aproape pustiu, bulevardul Mircea Vodă.

— Cum te cheamă ? îl întrebă fata familiar, de parcă l-ar fi cunoscut de cînd lumea.

— Neagu. Adică, Neagu Stratulat.

— Pe mine Monica Ursu.

Neagu se uită la ea cu coada ochiului. Monica era frumoasă. Dar ca să-ți dai seama de lucrul acesta trebuia să te uiți bine la ea. Altfel putea să treacă pe lîngă tine, nu o dată, ci de zeci de ori, fără ca să bagi

de seamă. După Monica, pe stradă, sigur că bărbaţii nu întorceau capul. Monica făcea parte din categoria acelor femei a căror frumuseţe *trebuie* descoperită. Şi Neagu, păşind acum alături de ea, i-o descoperea, cu uimire și încîntare. Era brunetă, avea ochii albaştri, de culoarea peruzelei, cu gene lungi și nefiresc arcuite. Buzele erau nefardate şi desăvîrşit modelate. Soarele o bronzase bine, dîndu-i culoarea ciocolatei. Tot de culoarea ciocolatei erau braţele goale pînă la umăr, gîtul şi pieptul, atîta cît permitea decolteul generos.

Pesemne că Monica ştia să-i citească gîndurile, fiindcă îl întrebă alintîndu-se :

— Sînt frumoasă ?

— Ești foarte frumoasă, Monica ! îi răspunse el.

— Serios ? Mă găseşti foarte frumoasă ?

— Eşti, Monica.

— Şi... mă placi puţin ?

— Monica, pentru prima dată în viaţa mea mă simt atît de bine lîngă o fată.

— Sincer ?... Sincer ?

— De ce mă întrebi ! Parcă tu nu ştii !... Parcă tu nu simţi !...

Monica îi luă braţul şi, tandră, îşi lipi tîmpla de umărul lui.

„Al naibii să fiu dacă m-am mai simțit vreodată atît de bine !“ își vorbi în gînd. În prezența fetelor, Neagu devenea timid. Dar iată că nu trecuse decît o oră de cînd o întîlnise pe Monica și ea nu-l intimida defel. I se părea că o cunoaște de foarte multă vreme și că tot de foarte multă vreme îi era dragă.

Constatarea aceasta îl neliniști însă. Ce avea să se întîmple mai tîrziu, cînd va trebui să se întoarcă la subunitate ? Probabil se vor despărți ca să nu se mai întîlnească niciodată.

„Poate că totuși acceptă să ne întîlnim și duminica viitoare“ își făcu el curaj.

Dar dacă Monica era *sezonistă* și pînă duminica viitoare, cînd el avea să fie din nou învoit, îi expira concediul de odihnă și părăsea orașul ?

Dar, hotărît, Monica știa să-i citească gîndurile.

— Într-o zi, Neagule, am să te prezint tatălui și mamei mele.

— Monica, ești de aici, din oraș ? se bucură el.

— Dar ce ți-ai închipuit ?

— Credeam că ești *sezonistă.*

— Da' de unde ! Aici, în orașul acesta, m-am născut și am crescut. Tata lucrează

la muzeul orașului ca muzeograf. Mama e referentă la Sfatul popular. Am un frate — Aurel — aviator la „Tarom". Mezinul — Vintilă — e navigator pe „Blaj". Din ultima sa călătorie mi-a adus un cîine lup de toată frumusețea. Îl cheamă King. E un specimen de o rară frumusețe. Data viitoare, cînd avem să ne mai întîlnim, am să vin cu el. Sînt sigură că are să-ți placă.

— Monica — întrebă el ceva mai tîrziu — tu unde lucrezi ?

— Deocamdată învăț. Sînt studentă la filologie.

— Ești studentă ! se posomorî brusc Neagu.

Monica, sesizînd schimbarea poate și motivul, îl îndemnă :

— Vorbește-mi despre tine, Neagule !

— Păi, despre mine ce să-ți spun ! Eu nu am nici măcar examenul de maturitate.

— Parcă asta are vreo importanță !

— Cum să nu ! Eu cred că nivelul intelectual contează foarte mult în relațiile dintre un bărbat și o femeie. Ba chiar între doi oameni de același sex.

— Cred că exagerezi. Și încă mult, Neagule.

— Spune-mi, cu copiii poți discuta absolut orice ?

— Cred că aproape orice.

— Să zicem. Dar de la şi pînă la un anumit nivel ?

— Asta e drept.

— Ei bine, eu cred că doi oameni ca să fie prieteni nu trebuie ca unul dintre ei să aibă faţă de celălalt aceleaşi reţineri ca faţă de un copil. Eu, de pildă, nu cred că aş putea fi prieten adevărat cu cineva care, din punct de vedere intelectual, îmi este cu mult inferior. Dar să nu mă înţelegi greşit. Nu fiindcă l-aş dispreţui sau din nu ştiu ce alte motive, umilitoare pentru el. Prietenie adevărată cred că înseamnă, printre altele, şi posibilitatea de a face schimb de păreri, de impresii. Un prieten adevărat cred că înseamnă *şi* posibilitatea de trecere de la monolog la dialog.

Monica rîse amuzată :

— Eşti adorabil, Neagule ! Nu-ţi dai seama, măi băiete, că tu însuţi contrazici „teoria“ ta ? Ziceai adineauri că nu ai examenul de maturitate. O spuneai cu părere de rău, fiindcă, în conformitate cu teoria ta, vedeai în lipsa unei diplome un impediment în ceea ce priveşte relaţiile noastre viitoare. Dar pot să te asigur, fără să te flatez, că nu există printre colegii mei de an — sînt în anul trei — vreunul ca să

pună problemele atît de... intelectualicește ca tine.

Pînă a nu fi încorporat, Neagu fusese considerat de către unii dintre tovarășii săi de muncă drept un încăpățînat. De fapt, defectul îi fusese atribuit pe nedrept. Cei care îl credeau așa ajunseseră să-și facă o astfel de părere datorită îndîrjirii și pasiunii cu care își susținea punctele de vedere, totdeauna rezultatul unei mature chibzuințe.

La fel și acuma. Problema abordată, cu totul întîmplător, în discuția cu Monica o dezbătuse — monologînd — de mai multe ori, și de fiecare dată ajunsese la concluzia că prietenia adevărată trebuie să aibă la bază un nivel intelectual identic sau aproape identic.

De aceea nu se dădu bătut :

— Numai aparent, Monica, eu însumi infirm ceea ce numeai tu „teoria" mea. Dacă eu, cu toate că nu am măcar examenul de maturitate, izbutesc să privesc lucrurile de la un nivel ceva mai înalt, aceasta se datorește faptului că în viața mea, deși sînt relativ destul de tînăr, am citit foarte mult. Din această cauză am ajuns să văd lucrurile, hai să zicem, ca un intelectual. Dar asta nu înseamnă că, de

pildă, în relaţiile dintre un bărbat şi o femeie nivelul intelectual nu influenţează sentimentele dintre ei.

— Crezi ! întrebă Monica parcă înveselită.

— Sînt convins de acest lucru.

— Greşeşti, dragul meu ! De altfel, toată teoria ta nu are nici o legătură cu noi. Tu eşti mai deştept şi cred mai cultivat decît mine. Nu ai deci motiv să-ţi creezi complexe. Mai bine vorbeşte-mi despre tine.

— Ce ţi-aş mai putea spune despre mine? Sînt din Brăila... Îmi fac stagiul militar... Părinţi n-am... Mama a murit cînd eram mic, iar tata puţin timp înainte de a mă lua la armată. N-am fraţi şi nici surori... Sînt, cum s-ar spune, singur pe lume... Nu am — închipuieşte-ţi — nici o iubită... Am, în schimb, cîţiva prieteni. Dintre ei, unul îmi este cel mai drag — deşi e mai mare decît mine cu douăzeci de ani — fiindcă de la el am deprins gustul lecturii. (Este vorba de directorul bibliotecii din oraşul nostru)... Şi cu asta cred că ţi-am spus cam totul. Mai trebuie doar să adaug că înainte de a fi încorporat am lucrat la Combinatul de celuloză şi hîrtie de la Brăila. Asta e tot, Monica.

— Tot !

Oftă şi se strînse lîngă el. Neagu îndrăzni să-şi petreacă braţul pe după mijlocul ei. Merseră cîtva timp fără să-şi vorbească.

Abia mai tîrziu, Monica murmură cu tristeţe :

— Hotărît, nu am deloc noroc !

— Şi de ce crezi, Monica, că nu ai noroc ?

— Păi, cel puţin dacă nu ai fi militar.

— Nu înțeleg.

— Cum de nu înţelegi ? Dacă ai fi civil, sau cel puţin ofiţer, te-aş putea vedea mai des. Poate chiar în fiecare zi. Pe cînd aşa... Doar duminica. Și nici măcar nu știu dacă lucrul acesta va fi posibil chiar în fiecare săptămînă. Iată, dragul meu, de ce am spus că nu am noroc.

Neagu nu-i răspunse. I se părea şi lui îngrozitor că nu o va putea vedea pe Monica în fiecare zi. Cu toate acestea, îşi simţea sufletul scăldat de o undă de fericire. Monica se căinase cu atîta sinceră părere de rău că nu-l va putea vedea în fiecare zi, încît era acum convins că izbutise să trezească în sufletul ei o afecţiune adevărată. Nu îndrăznea să numească sentimentul acela dragoste, dar el se mulţumea să știe că există și atîta.

Pe Neagu femeile îl intimidaseră totdeauna tocmai fiindcă nu fusese în stare să le înțeleagă. Observase că ele se comportă după o logică a lor, deosebită de a bărbaților, pe care n-o putea pricepe. Din acest motiv, simțindu-se în fața lor dezarmat, cumva se și temuse de ele.

Iată însă că i se întîmpla, pentru prima dată în viață, ca o fată — și încă una deosebit de frumoasă — să se atașeze atît de repede de el. Și tocmai din acest motiv, în ceea ce îl privea — și era convins că nu se înșeală —, se îndrăgostise de Monica.

— Monica !

— Da, dragule !

— Nimic !

Nu îndrăzni să-i spună că o iubește, convins că nu l-ar crede.

„Și-ar putea închipui despre mine că sînt un flecar de doi bani juma' !" își vorbi sieși.

— Neagule !

— Da, Monica !

— Nu ai, din cînd în cînd, sentimentul că nu poate să fie adevărat ceea ce se întîmplă cu noi ?

— Ba da !

Și în gînd :

„Să cred, oare, că mă iubeşti şi tu un pic, Monica ?“

Din nou nu-şi mai vorbiră cîtva timp. Timpul trecea repede, nemilos de repede. Și deodată se trezi că nu-i mai rămîneau decît douăzeci de minute ca să ajungă la subunitate.

— Monica, în douăzeci de minute trebuie să fiu la pichet.

Dar Monica nu l-a lăsat să plece imediat. A ţinut să-l conducă pînă la colţul străzii. Așa au mai zburat patru minute. În sfîrşit, i-a dat drumul. Neagu, care avea ambiţia să nu întîrzie niciodată cînd era învoit, a ajuns la subunitate cu două minute înainte de ora indicată pe biletul de voie.

CAPITOLUL II

Noaptea, în dormitor, în timp ce toți ceilalți dormeau duși, Neagu, treaz, se gîndea la Monica, la întîlnirea lor atît de banală și totuși — credea el — atît de neobișnuită.

Acum nu mai exista nici un fel de îndoială : o iubea pe Monica. Pînă la vîrsta pe care o avea cunoscuse cîteva fete, și dintre ele cel puțin două îi plăcuseră mult. Dar pentru nici una nu simțise ceea ce simțea pentru Monica.

„Asta trebuie că înseamnă dragoste !" își spuse, ascultînd, fără să audă sforăiturile cutremurătoare ale unuia dintre tovarășii săi din dormitorul comun.

Dacă i-ar fi cerut careva să-i explice, prin cuvinte, ceea ce simțea pentru Monica nu ar fi fost în stare. Dar Neagu căpătase obișnuința — cum spunea el — să fie grănicer cu sine însuși. Prin a fi „grănicer cu el însuși" înțelegea obișnuința de a căuta să priceapă tot ce se petrece înăuntrul lui. Tocmai de aceea nu se mulțumi să constate că o iubește pe Monica, dar voi să știe exact ce simte acum cînd nu se mai îndoia că este îndrăgostit.

Dacă ar fi avut obișnuința definițiilor, probabil că ar fi ajuns să formuleze și el una, poate inedită, poate deja enunțată, cine știe de către cine și cine știe cu cîte veacuri mai înainte. Cum însă nu avea o asemenea deprindere, Neagu, analizîndu-se, ajunse la unele constatări, care, prin noutatea lor, îl uimiră.

Mai întîi persista sentimentul că pe Monica o cunoaște de foarte multă vreme, în ciuda faptului că nu trecuseră decît doar cîteva ore de cînd o întîlnise. Pe de altă parte — și aceasta i se părea lucrul cel mai important — timiditatea, afurisita lui timiditate îl părăsise chiar din clipa cînd se trezise că Monica pășește alături de el. Eliberat de acest sîcîitor complex — cu care totdeauna avusese de furcă — fusese

în stare ca, fără nici un efort, în atitudinea sa față de ea, să fie el însuși. Descoperirea aceasta îl uimi cel mai mult și fu cel mai convingător argument că, într-adevăr, se îndrăgostise.

„Ei, da ! își vorbi. Dacă am putut să fiu *eu* — așa cum sînt — fără nici un efort, asta înseamnă dragoste".

Mai înainte, ori de cîte ori se întîmplase să cunoască vreo fată, de fiecare dată se întrebase :

„În definitiv, ce i-aș putea spune ca să-i trezesc interesul și în ce fel ar trebui să mă port ca să-i fiu pe plac ?"

Și își pusese asemenea întrebări, deoarece observase, cu destulă părere de rău, că nu era genul de bărbat după care să se prăpădească femeile. Și aceasta nu fiindcă natura fusese vitregă cu el în ceea ce privește fizicul. Dimpotrivă. Dar — își explica el — femeile nu se simt atrase de bărbații prea interiorizați. Dacă, în general, observația corespunde adevărului, nu era valabilă în ceea ce îl privea. Nu fiindcă era prea interiorizat fetele nu se dădeau în vînt după el, ci fiindcă în prezența lor devenea timid. Dîndu-și seama de aceasta, ele îl considerau o „pradă" sigură și un motiv serios ca să nu le mai

tenteze, să nu le mai intereseze. (Femeilor le place să creadă că sînt cucerite chiar și atunci cînd folosesc cele mai rafinate arme ca să pună mîna pe bărbatul care le place).

Abstracţie făcînd de faptul că Neagu nu sesizase cauza adevărată pentru care fetele nu se dădeau în vînt după el, cert este că, în ceea ce-l privea, obosea repede să facă eforturi spre a fi pe placul aceleia care, într-un fel sau altul, înceta de a-i mai fi indiferentă. Și dacă obosea, dădea bir cu fugiţii, se lăsa păgubaș.

Cu Monica i se întîmplase cu totul altfel. Nu se întrebase măcar o singură dată ce anume să-i spună ca s-o intereseze și nici în ce fel ar trebui să se poarte cu ea ca să-l placă, cît de cît. Chiar și atunci cînd se descoperise, în mai multe rînduri, tăcînd, întors înăuntrul său ca să înțeleagă ce se petrece acolo, nu intrase în panică și nici nu transpirase — așa cum i se întîmplase în trecut de atîtea ori — din pricina eforturilor disperate de a găsi un subiect de conversație. Dimpotrivă, continuase să tacă, să se gîndească convins fiind că Monica înțelegea foarte bine că și acolo, înăuntrul lui, ea este la fel de vie, de necesară și de imediată.

Afară, în noapte, se auziră paşi cadenţaţi. Venise ora cînd se schimbau santinelele. Neagu se lungi pe spate, de data asta hotărît să doarmă. Dar somnul continuă să se lase aşteptat. În dormitor, ostașii dormeau adînc, atît de adînc, încît nici nu li se mai auzea răsuflarea. Numai în patul de alături Nicuţă continua să sforăie cumplit.

Cu Nicuță, Neagu era prieten, dar nu în așa măsură ca să-i vorbească despre Monica. Despre Monica, numai lui nenea Tiberiu, prietenul său, bibliotecarul, ar fi putut să i se destăinuiască. Dar nenea Tiberiu era departe, tocmai la Brăila, şi nu trăgea nădejdea să-l vadă mai curînd decît înspre toamnă. O clipă îi trecu prin minte să-i scrie o scrisoare lungă, lungă, dar își dădu imediat seama că totuşi n-ar fi în stare. Se temea că nu va găsi cuvintele cele mai potrivite ca prietenul său să-și poată da seama cît de mult o iubeşte pe Monica.

Gîndindu-se însă la zilele care aveau să urmeze, își spuse :

„Teamă mi-e că abia de acum încolo comandantul pichetului va avea prilejul să spună despre mine că mă izolez de colectiv".

Critica aceasta — atunci cînd fusese făcută — îl necăjise mult pe Neagu.

Faţă de Nicuţă, aşa se justificase :

— În definitiv de ce a spus tovarăşul locotenent major Piroiu, că mă rup de colectiv ? Mă rup de colectiv, nu mă bazez pe forţa lui în timpul executării unei misiuni ? Nu !... Aş zice dimpotrivă. Tu ştii, şi ştiu şi ceilalţi, că m-am bazat pe forţa colectivului în împrejurări cînd aş fi putut obţine cu uşurinţă succese personale. Atunci ? E drept, în timpul meu liber îmi place adeseori să mai fiu şi singur. Îmi place să-mi caut un locuşor neştiut de nimeni şi, cu mîinile sub cap, să privesc cerul şi să mă gîndesc la o mie de lucruri. E drept, de asemenea, că atunci cînd ne întoarcem din vreo misiune sau în perioada de instrucţie, în timpul repausului, cînd voi faceţi roată în jurul comandantului, povestind şi glumind, mie îmi place să mă trag ceva mai deoparte şi să las gîndurile în voia lor. Dar oare constituie acestea elemente suficiente ca să se tragă concluzia că manifest tendinţe de izolare de colectiv ? Există firi şi firi. Eu cred că oricît de necesar şi oricît de drag îţi este colectivul în care trăieşti sînt împrejurări cînd simţi nevoia să fii

singur cu gîndurile tale, cu preocupările tale care, recunoaşte, nu totdeauna coincid cu ale celorlalţi.

Neagu nu avea de unde să ştie că, atunci cînd critica fusese făcută, comandantul companiei, căpitanul Spiridonescu, nu o considerase justă.

— Cred, Piroiule — îi spusese căpitanul comandantului de pichet — că te-ai cam pripit în critica adusă caporalului Stratulat. Ai o scuză, că îi eşti comandant de puţină vreme. Eu pe Neagu îl ştiu mai de mult, de cînd a venit în unitatea de grăniceri. N-aş putea să-ţi spun ce mi-a atras atenţia, de la început, asupra lui. Poate uşurinţa cu care îşi însuşea cunoştinţele meseriei de grănicer. Sau poate tocmai ceea ce numeşti dumneata „tendinţe de izolare de colectiv", cărora eu însă nu le-am dat interpretarea asta. Concepţia prusacă despre armată — cu totul învechită după părerea mea — pretinde că soldatul trebuie pus să facă tot timpul cîte ceva ca să nu aibă vreme să se gîndească. După această concepţie, soldatul, perfect instruit, nu este decît o maşină care execută, un fel de automat care nu gîndeşte şi, de fapt, nici nu trebuie să gîndească fiindcă de aceasta se îngrijesc

superiorii lui. Ei bine, dacă am aplica şi noi o asemenea concepţie, pot să te asigur că Neagu ar fi nefericit, stagiul militar i s-ar părea de nesuportat. Şi ştii de ce? Fiindcă are o viaţă sufletească deosebit de bogată. Ceea ce numeşti dumneata izolare de colectiv în realitate nu este decît dorinţa de a fi şi singur, firească, după părerea mea, şi specifică, în mai mare sau în mai mică măsură, fiecărui ostaş.

Spune-mi, după momentele acelea de „izolare", cum le-ai numit dumneata, ai observat vreo schimbare la caporalul Stratulat? Vreau să spun, izolările acestea influenţează după aceea negativ activitatea lui ca militar? Se eschivează de la îndatoririle sale şi nu le îndeplineşte cu aceeaşi conştiinciozitate? întrebă căpitanul Spiridonescu.

— Nu, tovarăşe căpitan. Aşa ceva n-aş putea afirma.

— Păi, vezi? Mai ales un lucru trebuie să-ţi fie totdeauna foarte clar: că fiecare ins din subordonaţii dumitale este un om cu o structură sufletească anumită, diferită de a celorlalţi şi că dumneata, comandantul lor, poţi obţine de la ei maxi-

mum de randament în măsura în care vei izbuti să cunoşti bine firea fiecăruia.

Părerea mea personală, tovarăşe Piroiu, este că în subunitatea noastră, de altfel fruntaşă cum bine ştii, Neagu Stratulat se situează printre cei mai capabili şi mai conştiincioşi ostaşi.

Căpitanul Spiridonescu nu obişnuia să facă risipă de laude. Tocmai acest fapt constituia garanția cea mai sigură că buna părere pe care o avea despre Neagu nu era cu nimic exagerată.

Biografia acestuia era ceva mai bogată decît o prezentase el Monicăi din modestie.

Maică-sa l-a adus pe lume în strîmta şi scunda cabină a şlepului „Aurora", în timp ce navigau spre Turnu-Severin. Şi fiindcă era noapte, iar Dunărea îşi cam clătina apele, fenomen rar întîmplat în plină vară, înainte să-l legene maică-sa, pe Neagu l-au legănat valurile, înspumatele şi răzvrătitele valuri ale Dunării.

Pe maică-sa aproape că nu şi-o mai amintea. Se prăpădise cînd el încă nu împlinise şase ani. Taică-său, deşi încă tînăr, nu şi-a luat o a doua nevastă, spre marele regret al fetelor şi vădanelor din maha-

lalele portului. Fiindcă un bărbat atît de chipeş şi cu o fire atît de veselă ca Burcea Stratulat nu ai fi găsit oricît ai fi căutat, în nici unul din porturile înşirate de la Turnu-Severin și pînă la Sulina.

Burcea! Cine naiba a mai auzit de un asemenea prenume?! Și cu toate acestea așa se chemase: Burcea Stratulat. Burcea Stratulat, cel mai straşnic şlepar din cîţi existau pe atunci. Şi fiindcă nu avea pereche, stăpînul său, armatorul Kaţicas, îl plătea ceva mai bine şi îi trecea cu vederea că era cam „colţos".

Asta pe vremea patronilor. După naţionalizare, deşi i se ivise prilejul să-și schimbe felul de viață, Burcea Stratulat refuzase.

„Sînt şlepar şi șlepar am să mor!" hotărîse atunci.

Numai că lucrurile s-au întîmplat altfel decît a hotărît el. Într-o zi fu doborît de o comoţie cerebrală. Scăpă cu viaţă, dar rămase pentru tot restul zilelor beteag. El, Burcea Stratulat, un munte de om, care în viața sa o singură dată nu avusese măcar un guturai, doborît de paralizie!

(Era dimineaţă și tocmai părăsise cabina ca să scoată o găleată de apă din Dunăre, să se spele. Și a avut mare noroc

că boala l-a străfulgerat imediat ce a pășit pe punte, fiindcă altfel s-ar fi prăbușit în apă și s-ar fi înecat).

Cînd s-a întîmplat nenorocirea lui taică-său, Neagu lucra la „Progresul", la atelierul mecanic. Era un băietan care numai de puțină vreme începuse să primească, la rînd cu oamenii mari, în zilele de plată, plicul cu bani. Atunci cînd Burcea nu s-a mai putut mișca, Neagu, cum se întorcea de la uzină, se transforma în infirmier și în bucătar, ba își mai făcea timp să deretice și prin casă. Pe scurt, făcea toate treburile necesare într-o gospodărie. Numai rufe nu spăla. De nimic nu-i era mai mare silă decît de treaba asta. În general, avea oroare de murdărie. Se primenea de două ori pe zi și tot de atîtea ori se îmbăia. Cît privește mîinile, și le curăța cu înverșunarea și răbdarea unui chirurg înainte de operație. Visul lui era să cîștige atîția bani, cîți erau necesari ca să se poată muta într-o casă care să aibă baie. Pînă atunci însă își meșterise singur o „baie de aburi", în curte, după un sistem foarte primitiv, așa cum văzuse în curțile pescarilor de la Jurilovca.

O schimbare în viața lui Neagu s-a petrecut atunci cînd a intrat în funcțiune

Combinatul de celuloză şi hîrtie de la Brăila. S-a „recalificat“ şi a învăţat să facă celuloză.

Despre Neagu din perioada aceea, prea multe lucruri nu se pot spune, nici bune şi nici rele, şi nu se pot spune fiindcă nu era nici mai bun şi nici mai rău decît mulți alți tineri de vîrsta lui. Muncea conștiincios, pe de o parte fiindcă nu dispreţuia munca, pe de alta ca să cîştige bani. De bani avea nevoie ca, mai adăugînd ceva la pensia pe care tată-său o primea, acestuia să nu-i lipsească nimic, dar şi pentru nevoile sale personale, de altfel puține. Singura fantezie pe care și-o permitea era ca la fiecare chenzină să-și cumpere lenjerie. Și mai rar, atunci cînd ajungea să-i fie lehamite de rolul de infirmier, să facă vreun chef prelungit cu un prieten.

O schimbare hotărîtoare s-a petrecut nu în viaţa de fiecare zi, ci în conştiinţa sa, atunci cînd a descoperit, spre marea lui surprindere, că una din marile şi puţinele încîntări ce-i sînt date omului să le guste cît timp trăieşte este lectura.

Pînă a nu face această mare descoperire mai citise el cîte ceva. Dar pe apucate şi mai mult din obligaţie. Aproape nu exista şedinţă a lor, a tinerilor, ca să nu fie în-

demnați să citească mult, cît mai mult, lectura constituind unul din mijloacele cele mai eficace de ridicare a nivelului cultural. Mulți din tovarășii lui, tineri ca și el, erau posesorii insignei „Prieten al cărții". Dintre aceștia, cu prilejul unor manifestări culturale la care participase și el, unii prezentaseră recenzii de cărți. Începu să citească mai susținut, dar, întrucît considera aceasta ca un fel de *îndatorire* — anume de a-și ridica nivelul intelectual—, lectura implica un efort pe care nu-l făcea cu plăcere. Din acest motiv, atîta vreme cît cititul a continuat să rămînă obligație, deseori Neagu a avut prilejul să se mustre că o neglijează.

„Vrăjitorul" care a făcut ca *îndatorirea* să se transforme în *necesitate* a fost Jack London. Într-o zi i-a picat în mînă cartea „Colț alb". A citit-o cu sufletul la gură. Pe urmă a mai citit-o o dată. După aceea s-a dus întins la bibliotecă și a cerut și alte cărți de același autor. Bibliotecara i-a dat „Mihail, cîine de circ". Și această carte l-a impresionat mult. Dar cel mai mult i-a plăcut romanul „Martin Eden". După lectura și a acestei cărți, „vraja" își făcu efectul. Din clipa aceea n-a mai fost necesar să-și *impună* să citească. Dimpotrivă, acum

trebuia să-şi *impună* să lase deoparte cartea ca să-i mai rămînă timp şi pentru multele şi plictisitoarele îndeletniciri cotidiene, inclusiv aceea de infirmier.

Abia după moartea tatălui său, Neagu a avut timp să citească cît îi poftea inima. Şi fiindcă tot acum descoperi ce silă îi era să se mai ocupe de treburile gospodăreşti, se mută în altă parte, la o bătrînă din cartier, într-o cămăruţă numai cu puţin mai mare ca o chilie. Bătrîna se angajă să-i deretice, să-i spele şi totodată să-i pregătească cina. Începînd o nouă viaţă, Neagu constată că nevoile sale erau puţine şi că-i rămîn mai mulţi bani decît atunci cînd trăia taică-său. Cu banii ce-i prisoseau îşi făcu obiceiul să cumpere acele cărţi care îi plăcuseră cel mai mult atunci cînd le citise pentru prima dată, împrumutîndu-le de la biblioteca orăşenească. Pe unele le găsi în librării. Pe altele trebui să le caute la anticariat. Astfel ajunse să descopere şi plăcerea de a răscoli prin rafturile prăfuite ale anticariatelor. După numai cîteva luni, în chilioara lui, din cauza cărţilor, aproape că nu mai aveai unde să te mişti.

— Bine, măi băiete, tu nu-ţi dai seama că au să ne năpădească ploşniţele dacă ai

să tot aduni aici terfeloage de-astea? îl mustra bătrîna lui gazdă.

— Lasă, măicuță, că nu-i nici o primejdie dacă am să le șterg mereu de praf.

Și asta făcea parte din micile lui plăceri: să șteargă de praf cărțile una cîte una, cu o cîrpă mare, pe care o ținea ascunsă după sobă. Cel puțin o dată pe săptămînă se apuca de corvoada asta. Lua cartea, o ștergea de praf cu multă grijă, apoi o punea la loc. Nu o dată se întîmpla ca, în timp ce se îndeletnicea cu această treabă, răsfoind vreun volum, să se lase furat de conținut și să-l citească, pagină după pagină, pînă la sfîrșit. În felul acesta cunoscu încă o mare plăcere: aceea de a „redescoperi" cărțile care, la prima lectură, îi plăcuseră în mod deosebit.

Mai ales în zilele de iarnă — dacă nu se ducea la bibliotecă să citească acolo —, de la lucru se întorcea direct acasă și, pînă tîrziu spre miezul nopții, se dăruia lecturii.

Nu o dată se întîmpla ca bătrîna lui gazdă să-l certe:

— Măi băiete, mai du-te și la o bere cu prietenii. De atîta citit ai să-ți strici ochii. Că tot ce-i mult, s-o știi de la mine, nu-i bine.

— Afară e frig, măicuţă. E mai plăcut să stai în casă, la gura sobei, cu o carte dinainte.

— Şi nu ţi se urăşte să tot citeşti, măi băiete ?

— Matale ţi s-ar urî, măicuţă, dacă ţi-ar sta în putinţă să călătoreşti şi să tot vezi lume de tot felul ?

— Parcă ce se potriveşte ! ?

— Se potriveşte, măicuţă. Cînd citeşti cărţi, e ca şi cînd ai călători prin toată lumea. Din cărţi afli cîte nici nu gîndeşti că se întîmplă pe lume.

Şi într-adevăr, prin lectură Neagu descoperi nu lumea geografică, ci variatul univers sufletesc al omului. Descoperi, cu alte cuvinte, măreţia lui.

Şi fiindcă această descoperire o datora scriitorilor, începu să nutrească o mare admiraţie faţă de aceştia.

„Cea mai minunată făptură plăsmuită de natură — îşi vorbea singur — este omul. Din păcate, natura nu i-a putut da acestuia nemurirea. Creatorii în schimb, mai presus decît natura, sînt în stare să creeze eroi nemuritori cel puţin atîta vreme cît vor exista pe pămînt cititori care să ia cunoştinţă de ei".

Citea mult. Dar nu din cauza numărului neobişnuit de mare de cărţi împrumutate a atras atenţia lui Tiberiu Mavrodin, directorul bibliotecii orăşeneşti. Altul a fost motivul : cărţile împrumutate erau din domenii foarte variate. După părerea acestuia, neobişnuita curiozitate a tînărului de şaisprezece ani era anarhică, lipsit fiind tocmai de o îndrumare metodică şi temeinică. Şi atunci, Tiberiu Mavrodin şi-a luat sarcina să-l ajute, spre a-i canaliza curiozitatea prodigioasă către o lectură sistematică.

În realitate, nevoia de informare, de cunoaştere a lui Neagu era numai în parte anarhică. Dacă, după lectura unui volum din operele lui Shakespeare, Neagu cerea cărţi de istorie care să vorbească tocmai despre epoca respectivă, aceasta nu însemna deloc curiozitate întîmplătoare ; nu însemna curiozitate anarhică nici dacă cerea cărţi de geografie, de etnografie, de psihologie sau de psihiatrie după lectura, de pildă, a romanului „Salambo".

De lucrul acesta s-a convins directorul bibliotecii ceva mai tîrziu cînd el şi Neagu s-au împrietenit. Pe măsură ce l-a cunoscut — şi nu a fost deloc uşor fiindcă Neagu era o fire închisă — şi-a putut da seama

nu numai de neobişnuita capacitate de asimilare a sfiosului tînăr de şaisprezece ani, nu numai de modul cu totul personal de a prezenta datele problemelor care îl frămîntau, dar şi de justeţea dezlegărilor la care ajungea, de cele mai multe ori, singur.

Încîntat de această „descoperire“, şi aflînd cu surprindere că tînărul său prieten nu absolvise decît o şcoală profesională, Tiberiu Mavrodin făcu toate diligenţele necesare ca Neagu să poată urma cursurile serale ale unei şcoli medii.

La şcoală, cu toate că profesorii — în majoritate — şi-au dat seama că au de-a face cu un elev dotat de natură fără zgîrcenie, cu multe calităţi, Neagu nu izbutea să obţină decît note mediocre. Şi nu izbutea să obţină decît astfel de note fiindcă, bizuindu-se mult pe memorie, nu făcea eforturi să asimileze decît numai acel minimum de cunoştinţe care, după părerea lui, trebuia însuşit.

În schimb continua să consacre cea mai mare parte a timpului său liber lecturilor extraşcolare.

Şi la şcoală, ca şi în producţie, datorită firii sale închise, nu-şi făcu prea mulţi prieteni. Era aceasta o meteahnă împotriva

căreia încerca tot timpul să lupte, dar fără prea mari rezultate.

Deși ar fi dat orice să se întîmple contrariu, cu foarte puține excepții se împrietenea tocmai cu băieții prin nimic asemănători lui. Aceștia făceau parte din categoria acelor oameni care, deși nu sînt prea deștepți, dar avînd despre ei înșiși o părere foarte bună, sînt în stare să vorbească ore întregi uitînd cu desăvîrșire să se întrebe dacă ceea ce spun interesează și pe cei ce-i ascultă. Fără a fi foarte conștient de acest lucru, lui Neagu îi convenea un asemenea gen de oameni. În primul rînd, fiindcă nu era obligat să întrețină o conversație, în al doilea rînd, fiindcă îi plăcea să-i asculte vorbind despre vrute și nevrute, descoperind astfel că în jurul său se petreceau o mulțime de lucruri despre care el habar nu avea, iar în al treilea rînd, fiindcă atunci cînd înceta să-l mai intereseze ceea ce i se povestea se putea gîndi în voie la altceva, fără teamă că interlocutorul său va băga de seamă.

...Și așa trecură cei cîțiva ani pînă la încorporare. În ultima zi de lucru, la combinat, cînd și-a luat rămas bun de la tovarășii săi de muncă, a simțit ceva mai mult decît părere de rău. A simțit că îl

doare sufletul. Deși, datorită firii sale, nu le-o prea arătase, îi erau cu toții dragi şi își dădea seama că avea să le ducă dorul. Avea să le ducă dorul aşa cum de asemenea avea să ducă dorul pînă şi mirosului caracteristic de sulfit, care plutea stăruitor în atmosferă, încă înainte de a pătrunde în incinta impunătorului combinat.

CAPITOLUL III

Cînd a păşit pe poarta unităţii, Neagu a avut o strîngere de inimă. Dar abia cînd a îmbrăcat uniforma de ostaş şi-a dat cu adevărat seama că se petrecuse în existenţa sa un eveniment deosebit de important. Acum nu mai era Neagu Stratulat „fierbător“ la Combinatul de celuloză şi hîrtie de la Brăila, ci soldatul grănicer Stratulat Neagu.

Dintre superiorii săi, acela care îl remarcase încă din primele săptămîni după încorporare fusese căpitanul Spiridonescu — pe atunci numai locotenent major şi comandantul său de pluton — pe care avea să-l întîlnească mai tîrziu la o subunitate

de pază de pe litoral. Era în prima perioadă de instruire, aceea a „instrucției individuale".

Neagu își comanda, și executa cu seriozitate și conștiinciozitate mișcările, fiindcă dorea să-și însușească, cît mai temeinic tot ceea ce i se ordonase să învețe. Din zecile de autocomenzi strigate de către recruții plutonului, care executau diferite întoarceri de pe loc, vocea lui Neagu se auzea mai tare decît celelalte :

— Soldat, la drea-pta !... Soldat, la stînga !... Soldat, stînga-mpre-jur !...

Descoperindu-i această pasiune de a se instrui și sprijinindu-l tocmai în această direcție, comandantul său izbuti să facă din Neagu unul din cei mai de nădejde ostași din pluton.

După perioada de instrucție, cînd militarii au fost trimiși pe frontieră și cînd, pentru prima dată Neagu a plecat în misiune, a fost cuprins de-o stare deosebită de emoție : pentru prima dată misiunea ce-i fusese încredințată era una reală. Pînă a pleca pe frontieră, atît teoretic, cît și practic, fuseseră învățați cum vor trebui să acționeze — în ziua cînd vor ajunge la pichete — ca să poată asigura paza gra-

niţei. Avuseseră loc şi diferite aplicaţii, în care fiecare din ei trebuise să se comporte ca şi cum lucrurile s-ar fi petrecut cu adevărat. Dar, în ciuda înflăcărării, a strădaniei şi a eforturilor ca totul să se desfăşoare întocmai ca într-o împrejurare reală, cel puţin în ceea ce îl privea, niciodată nu izbutise să se identifice în aşa măsură situaţiei create, încît să uite că e totuşi un exerciţiu-şcoală.

Dar iată că acum se afla pe frontieră. Primise misiunea s-o păzească. Acum, pentru prima dată, era pus în situaţia de a face dovadă în ce măsură îşi însuşise cu adevărat şi în ce măsură ştia să pună în practică tot ceea ce învăţase în perioada de instrucţie.

Neagu avea să-şi amintească toată viaţa de emoţia primei lui nopţi în misiune pe frontieră. La începutul serviciului — încă nu se înnoptase — întunericul începu ba să se tîrască, ba să se rostogolească ca un tăvălug, mai întîi dinspre partea cealaltă a fîşiei de pămînt arate, din ţara vecină ; apoi din toate părţile, pe nesimţite şi fără zgomot. Pe urmă, noaptea îl încercui şi totul se cufundă în întuneric şi linişte. Era atîta linişte, încît îşi desluşea pînă şi bătăile inimii.

Cu atenţia trează, cu auzul încordat şi cu privirea scrutînd întunericul, grănicerul Neagu Stratulat, pentru prima dată în viaţa lui, asigura paza frontierei în timp de noapte. În orice clipă era posibil ca cineva să încerce să treacă pe ascuns. În orice clipă era posibil să se găsească în situaţia de a executa ordinul comandantului său : să descopere şi să reţină pe oricine ar încerca să treacă, clandestin, dincolo sau dincoace de fîşia arată.

„Ei, da ! îşi spuse el. Asta-i grăniceria. Ceea ce sîntem puşi să facem aici, pe frontieră, e o treabă *concretă*".

Prin treabă *concretă* Neagu voia să înţeleagă că situaţia era *reală*. La frontieră. grănicerii se află de fapt pe un cîmp de luptă real ; „inamicul" nu este indicat prin fanioane sau alte semne convenţionale. El poate să fie unul *real* şi cu atît mai periculos cu cît foloseşte arme neobişnuite : perfidia, înşelătoria, diversiunea, ingeniozitatea criminală.

În liniştea nopţii, atotcuprinzătoare, deodată se auzi dincolo, într-un sat din ţara vecină, cîntînd un cocoş. Pe urmă, liniştea birui din nou. Neagu alungă gîndurile. Nu-i era permis să se lase furat de ele. Fiindcă, dacă se lăsa în voia lor, cine ştie

pe unde, atenţia slăbea. Or, tocmai o clipă de neatenţie putea fi folosită de un posibil infractor.

Cînd a ieşit din serviciu — primul serviciu de noapte pe frontieră — Neagu şi-a putut spune fără nici un fel de ezitare :

— Cît timp am fost de pază nici o pasăre nu a zburat fără să prind de veste.

Deşi mai înainte fuseseră destule împrejurările cînd Neagu ar fi putut să-şi dea seama că natura îl înzestrase cu un deosebit spirit de observaţie, totuşi abia pe frontieră îşi descoperi această însuşire indispensabilă mai ales unui grănicer. De altfel, descoperirea aceasta o făcură şi ceilalţi, comandanţii, tovarăşii lui. În scurtă vreme, faima aceasta a lui Neagu ajunse şi la celelalte pichete, de-a lungul întregii frontiere. Se spunea că nici măcar un „grănicer bătrîn“ nu se pricepea să *vadă* — unii spuneau să *citească* — atît de bine ca el fîşia de pămînt arat care mărginea frontiera. Mai mult decît atît, Neagu era în stare să descopere, dintr-o singură privire, dacă trecuse cineva prin iarbă, chiar atunci cînd „dovada“ nu numai pentru un ochi profan, dar chiar pentru unul experimentat, în aparenţă nu exista.

O altă calitate a lui, de asemenea necesară şi preţioasă la un grănicer, era inteligenţa deductivă. Darul deosebit de observaţie şi mai ales inteligenţa sa deductivă îşi dovediră eficacitatea în două împrejurări :

Prima, cunoscută în cronica orală a pichetului sub numele de *întîmplarea din „Viroaga balaurilor“,* s-a ivit la numai două luni de la trimiterea sa pe frontieră.

În sectorul de graniţă care intra în raza de supraveghere a pichetului lor se afla o viroagă denumită *Viroaga balaurilor.* I se spunea aşa fiindcă acolo şerpii erau în număr atît de mare, încît tot aşa de bine putea fi denumită şi *paradisul balaurilor.* De ce erau atît de mulţi şi de ce numai acolo, doar un specialist ar putea da un răspuns satisfăcător.

În zilele călduroase ieşeau cu zecile să se sorească pe poteca pe unde trecea patrula. La început, grănicerii îi omorau. Dar pînă la urmă, din cauza numărului lor mare, se plictisiră şi îi lăsară în pace, ferindu-se doar să calce pe ei.

Dar abia noaptea îţi dădeai cu adevărat seama cît sînt de mulţi. Noaptea, cînd liniştea era mai atotcuprinzătoare decît în

timpul zilei, îi auzeai colcăind şi sîsîind prin iarba înaltă și grasă, deoarece locul era cam mlăștinos. De fapt, ceea ce se auzea nu era un sîsîit propriu-zis. Semăna mai curînd cu zgomotul ce-l fac viermii de mătase atunci cînd, cu foamea lor caracteristică, rod frunzele de dud. Din acest motiv, cred că numai acei dintre cititori care sînt sericicultori vor putea înţelege exact ce fel se auzea zgomotul pe care îl făceau, noaptea, şerpii din *Viroaga balaurilor*.

Pichetul era format din grăniceri neînfricaţi care nu s-ar fi temut să înfrunte nu unul, ci zeci de infractori. Şi cu toate acestea, de fiecare dată, noaptea, cînd trebuiau să treacă prin „împărăţia şerpilor" n-o făceau deloc cu plăcere.

La început, nici Neagu nu se simţise prea bine. Cam zorise pasul și răsuflase ușurat abia cînd ajunse dincolo de „zona primejdioasă". Dar, după puține zile, se obișnui. După vreo lună își făcu obiceiul ca, atunci cînd ajungea în viroagă, în loc să grăbească pasul, așa cum făcuse mai înainte, să-l încetinească, dinadins ca să asculte ceea ce toată lumea numea „fluieratul" șerpilor. Neagu nu era de părere că şerpii fluieră şi nici că sîsîie. Înclina mai

curînd să creadă că firele de iarbă *sună*, lovindu-se unele de altele, atunci cînd reptilele, neastîmpărate, se foiau în toate părţile.

Într-o noapte, străbătînd potecuţa din *Viroaga balaurilor*, Neagu simţi că ceva nu este la fel ca în toate celelalte nopţi. La început nu-şi dădu seama ce era altfel decît de obicei. Abia după ce străbătu cam jumătate din drum şi abia după ce se opri locului să asculte înţelese. Era altfel decît de obicei, fiindcă acum nu se mai auzea „fluieratul". La drept vorbind, de auzit se auzea. Dar mult mai departe, şters, abia dacă se distingea. In mod obişnuit, şerpii se auzeau aproape, atît de aproape, încît aveai impresia că zeci şi zeci de reptile se tîrăsc chiar la picioarele tale. Şi tocmai fiindcă iluzia era atît de puternică, grănicerii, cît erau ei de grăniceri şi fără de frică, grăbeau pasul. Nu era frică — nu era deloc —, ci un fel de repulsie de nestăpînit atunci cînd îi auzeau cum, în neastîmpărul lor neadormit, făceau să sune firele de iarbă.

În noaptea cînd Neagu sesiză că în *Viroaga balaurilor* era *altfel* decît în celelalte nopţi, fu mai întîi surprins. Ciudat !... Şerpii se molcomiseră. Nu cumva se nimerise

să treacă tocmai acum cînd pe cei mai mulți dintre ei îi furase somnul? Dar nu!... Mai trecuse pe acolo de atîtea ori, la aceeași oră, și niciodată nu se întîmplase să fie atîta liniște. Alta trebuie că era explicația. Dar care? !

Și dintr-o dată îl străfulgeră o bănuială: dacă totuși... Își încordă auzul, scrută cu privirea întunericul. Neagu nu era un nictalop[1]. Dar de cînd se afla pe frontieră se obișnuise să „vadă" și în întuneric.

Și iată că descoperi ceea ce ochii unui „civil" sigur că nu ar fi fost în stare. Mai încolo, nu prea departe de potecuță, era un tufan. Neagu îl știa din timpul zilei. Un tufan de alun care nu rodea niciodată. Noaptea era calmă. Cerul se fudulea cu toate stelele lui, care mai de care mai strălucitoare. Nu se simțea nici măcar o vagă adiere de vînt. Din cauza aceasta, liniștea era atît de atotcuprinzătoare, încît părea aproape nefirească. Da, vîntul se molcomise cu desăvîrșire și cu toate acestea, pentru o clipă sau poate mai mult, frunzele tufanului de alun se clătinară.

Neagu aproape că nu se mai îndoi. Ridică piedica automatului și cu vocea tu-

---

[1] Se spune despre cineva care vede noaptea mai bine decît ziua (n. a.)

nătoare, aşa cum fusese învăţat, somă. În acelaşi timp, fasciculul de lumină al puternicei sale lanterne lumină, ca ziua, tufanul de alun. Şi atunci, de dinapoia lui, se ivi infractorul, cu mîinile ridicate, cu privirea ochilor săi tulburată de frică.

Aceasta a fost prima împrejurare importantă cînd Neagu a dovedit spirit de observaţie, hotărîre şi iniţiativă. În cea de-a doua, succesul s-a datorat în primul rînd inteligenţei sale deductive.

Era înspre amurg... La pichet, cei care nu erau de serviciu se distrau fiecare după pofta inimii. Unii jucau şah. Alţii, strînşi în jurul soldatul-fruntaş Cîrstoiu, ascultau sîrbele şi horele pe care acesta le cînta din acordeon. Neagu citea.

...Şi în timp ce se îndeletnicea cu o asemenea treabă, deodată au început să sune clopotele la biserica din satul de dincolo de frontieră. Erau cu toate patru, de mărimi diferite. În liniştea înserării şi în atmosfera calmă şi purificată, melodia pe care o cîntau cele patru clopote se auzea pînă departe şi nu ca un imn religios, ci mai curînd ca un cîntec nostalgic. Clopotarul le mînuia cu o mare îndemînare, şi sunetele pe care acestea le scoteau alcă-

tuiau fără îndoială un cîntec. Unul atît de frumos, atît de armonios, încît era imposibil să nu-ţi placă. Neagu lăsă cartea deoparte ca să asculte. Pînă şi jucătorii de şah făcură la fel.

— Al naibii clopotar! se minună unul dintre ei. Cum ciorile izbuteşte să scoată asemenea frumuseţe de cîntec din nişte dovleci de clopote!

Neagu zîmbi amuzat de limbajul înflorit al ostaşului şi ascultă pînă la capăt melodia necunoscută, executată cu atîta măiestrie de clopotarul din ţara vecină. Pe urmă, cînd şi ultimul sunet se stinse, acordeonul lui Nicuţă începu din nou să cînte, de data asta şi mai cu foc. Neagu deschise cartea cu gîndul să continue lectura. Dar nu izbuti. Cunoştea conţinutul cărţii, aproape o ştia pe dinafară. Îşi impuse totuşi să citească. Numai că, în timp ce ochii parcurgeau rîndurile, gîndurile sale călătoreau, zburdau ca mînjii, fără rost, în toate părţile. De pildă, descoperea abia acum cît de rău îi părea că nu ştie să cînte la vreun instrument. Nici măcar la muzicuţă, aşa ca taică-său. După ce acesta paralizase, singura lui mîngîiere şi singurul mod de a-şi trece timpul fusese muzicuţa. Cînta, culcat pe spate, fixînd cu o privire rătă-

cită tavanul scund şi afumat, numai cîntece triste de parcă altele nu ar fi ştiut. Cît erau ele de triste, cîntate de tată-său sunau şi mai triste. Ascultîndu-le, Neagu se minuna de fiecare dată, fiindcă nu se putea obişnui cu ideea că din „flecuşteţul" acela de instrument se puteau smulge sunete atît de grave sau atît de tînguitoare.

Mai tîrziu, amintindu-şi de litania clopotelor, Neagu făcu constatarea că, deşi se afla pe frontieră de mai multe luni, abia în ziua aceea se întîmpla, pentru prima dată, să le audă. Doar clopotul cel mare bătuse pînă acum fie chemînd credincioşii la slujbă — îndeosebi duminica —, fie sunînd într-o dungă, spre a vesti moartea cuiva din sat. Toate însă deodată pînă acuma niciodată nu mai cîntaseră. De ce oare ? Era mai curînd o constatare decît o nedumerire, care nu trezi nici un fel de bănuieli. A doua zi fu duminică. Cam spre prînz, în timp ce în biserică se oficia slujba, iată că cele patru clopote, mînuite cu dibăcie de clopotar, iarăşi începură să bată, şi nu trebuia să fii neapărat meloman ca dulcea cîntare să te cucerească. Marţea următoare la fel, iar vineri, cînd din nou se auziră, Neagu constată cu satisfacţie că învăţase atît de bine „so-

nata“, încît era în stare să anticipeze fiecare notă.

Tocmai de aceea, peste o săptămînă, tot într-o duminică, cînd clopotarul introduse în binecunoscuta melodie unele modificări, Neagu fu mai întîi surprins, iar apoi deveni suspicios. Şi deveni suspicios fiindcă, dintr-o dată şi în chip inexplicabil, clopotarul îşi pierduse parcă măiestria. Dar, în definitiv, în ce constase măiestria lui ? În a mînui în aşa fel clopotele, încît fiecare din ele să sune, atunci cînd era nevoie, nota pe care o cerea melodia. Or, de data aceasta, se întîmplase un lucru ciudat. Deşi începuse bine, la un moment dat, ca şi cînd ar fi scăpat din mînă frînghiile, două din clopote începură să bată la voia întîmplării, nearmonios şi inegal, în vreme ce celelalte două le acompaniau în contratimp. Asta cam vreun minut. Pe urmă, parcă reintrînd în posesia frînghiilor, clopotarul reluă cîntecul de acolo de unde fusese întrerupt.

Dacă „accidentul“ nu s-ar mai fi repetat, fără îndoială că Neagu nu i-ar fi acordat nici un fel de importanţă. Dar el se repetă şi încă de două ori, în amîndouă dăţile tot cam un minut, în total cele trei „bîlbîieli sonore“ însumară circa patru

minute, care se adăugară la cele aproape douăzeci cît dura „sonata“ executată fără accidente.

Ultimele sunete se stinseseră de mult — trecuse de atunci mai bine de o oră —, şi Neagu tot la clopotar se gîndea. Totuşi, dacă nu l-ar fi întrebat comandantul său de pichet de ce este necăjit, nu s-ar fi putut hotărî uşor să-i împărtăşească bănuielile. Şi asta cu atît mai mult, cu cît ele încă erau mai curînd nedumeriri. Deveniră bănuieli adevărate numai pe măsură ce se explica :

— Tovarăşe locotenent major, nu am nici un necaz. Mă frămîntă însă unele gînduri... Am unele nedumeriri, ca să le zic aşa... Chiar voiam să vă raportez, dar îmi tot ziceam că sînt cam prăpăstios.

— Ce anume te frămîntă, Neagule ?

— Tovarăşe locotenent major, mă gîndesc şi iarăşi mă gîndesc la clopotarul de dincolo, din ţara vecină.

Ofiţerul deveni atent.

— Ce vrei să spui ?

— Vreau să spun că îmi vin în minte unele întrebări care îmi cam dau de gîndit. Dar, tovarăşe locotenent major, tare mi-e

teamă că sînt, aşa cum v-am raportat, cam prăpăstios.

— Lasă că-i mai bine să fii un pic prăpăstios decît n-aude-n-a vede. Despre ce fel de întrebări e vorba ?

— Pînă acum vreo săptămînă, urmă Neagu, n-a bătut decît clopotul cel mare. Habar nu am avut că biserica de dincolo are nu unul, ci patru. Dumneavoastră ştiaţi ? Vi s-a întîmplat să le auziţi pe toate patru deodată ? Că doar sînteţi aici pe frontieră de mai multă vreme.

— După cîte îmi amintesc, nu ! Va să zică asta te frămîntă, Neagule ?

— Da, tovarăşe locotenent major. Mă întreb, de ce atîta vreme n-au tras decît un clopot şi acuma pe toate patru dintr-o dată ?

— Pesemne că pînă acuma n-au avut un clopotar priceput. Ai auzit doar ce frumos sunau. Îţi dai seama că nu-i o treabă pe care o poate face orice agiamiu.

— Să fie oare un om din sat, tovarăşe locotenent major ?

— Dacă ar fi din sat, ar fi tras şi pînă acuma toate patru clopote. Mai curînd e de crezut că l-au adus din altă parte. În orice caz, e sigur că tovarăşii de dincolo

l-au verificat înainte de a-l autoriza să se stabilească în zona de frontieră.

Neagu nu se dădu bătut.

— Eu mă gîndesc aşa, tovarăşe locotenent major. Clopotarul, cum aţi spus şi dumneavoastră, sigur nu e din sat, fiindcă altfel am fi auzit şi pînă acuma toate cele patru clopote. Dar dacă a venit din altă parte, mă întreb de ce s-a aciuat tocmai în satul ăsta din zona frontierei care, după cît îmi pot da seama, de aici, de la noi, nu pare să fie grozav de mare ? Pe urmă : dacă un sat ca ăsta, mai să-ţi încapă în palmă, are patru clopote la biserică, fără îndoială că alte sate, mai mari, au dacă nu mai multe în nici un caz mai puţine. Nu credeţi şi dumneavoastră ?

— Fără îndoială. Ei, şi ce-i cu asta ?

— Tovarăşe locotenent major, dumneavoastră aţi fost atent cînd *cînta* cu toate cele patru clopote ? Vreau să spun, aţi fost atent *cum cînta ?*

— Desigur ! Ţi-am spus doar că nu orice clopotar poate s-o facă. Se cere îndemînare. Aş zice, chiar multă îndemînare.

— Eu cred, tovarăşe locotenent major, că, în felul lui, clopotarul e un artist.

— Da, s-ar putea să ai dreptate.

— Ei bine, dacă am dreptate, atunci iarăşi mă întreb : oare în ţara asta vecină există chiar atît de mulţi asemenea clopotari, încît un adevărat artist, ca acesta pe care l-am ascultat astăzi, să nu-şi găsească serviciul decît tocmai în sătucul ăsta de graniţă ? Dar mai este ceva. Prima dată a cîntat fără greşeală. La fel şi în celelalte dăţi. Numai astăzi s-a întîmplat s-o scrîntească. Şi nu o dată, ci de trei ori. Da, de trei ori ! De fiecare dată, poticnirea a durat cam tot atîta timp. Aţi observat, tovarăşe locotenent major ?

— Am observat că a încurcat-o, dar nu am dat faptului nici o importanţă.

— Eu am fost foarte atent, vorbi tot mai aprins Neagu, şi pot să vă raportez că tocmai poticnirile acelea mi-au dat de gîndit. Desigur, dacă ar fi încurcat-o o singură dată, mă rog ! Se întîmplă ca omul să mai şi greşească. N-aş fi intrat la bănuieli, cu toate că, tovarăşe locotenent major, clopotele s-au bîlbîit circa un minut. Tare ciudat ! Dar clopotarul a mai greşit-o încă de două ori. Poate că mă înşel. Mie însă mi s-a părut că n-a fost o simplă întîmplare. Vreau să spun, tovarăşe locotenent major, că bîlbîiala clopotelor numai în a-

parenţă era bîlbîială şi că, de fapt, ea *spunea* ceva, cuiva care ştia s-o înţeleagă.

— Cu alte cuvinte, îl bănuieşti pe clopotar de a fi semnalizat prin intermediul clopotelor ?

— Vedeţi, n-aş putea pune mîna în foc ; dar mie aşa mi s-a părut. Mi s-a părut că în timp ce două din clopote se bîlbîiau cu adevărat, celelalte spuneau ceva foarte precis. Numai că, din cauza gălăgiei pe care o făceau cele care se bălăbăneau alandala, pe celelalte, adică tocmai pe acelea care *spuneau* ceva, nu le băgai în seamă. Dacă nu sînt cumva prăpăstios, atunci, tovarăşe locotenent major, clopotarul e mai *artist* în a semnaliza decît în a mînui clopotele.

Ofiţerul rămase cîteva clipe pe gînduri. Dacă motivele de suspiciune ar fi fost formulate de către un alt ostaş, poate că nu le-ar fi acordat importanţă sau, în cel mai bun caz, nu atîta importanţă. Dar în mai multe rînduri avusese prilejul să constate cît de pătrunzător era spiritul de observaţie al lui Neagu. Pe de altă parte, întreg eşafodajul de argumente pe baza căruia Neagu îşi formulase bănuiala părea destul de trainic. Părea !... Dar oare era şi în realitate ? Dacă totul nu era decît un

şir de false deducţii logice izvorîte dintr-o imaginaţie înfierbîntată, consecinţă a faptului că Neagu se afla de puţină vreme pe frontieră ?

„De puţină vreme ? Pe naiba de puţină vreme ! Sînt doar patru luni de cînd se află pe frontieră !“ se corectă singur.

Şi într-adevăr, în mod obişnuit, „bobocilor“ le trebuia mult mai puţin timp ca să se adapteze, ca să se *rodeze,* cum îi plăcea ofiţerului să spună. După maximum două, trei luni, ostaşii cîştigau experienţă şi se comportau tot atît de firesc şi competent ca şi grănicerii „bătrîni“.

Dar dacă totuşi *rodarea* lui Neagu dura mai mult decît a celorlalţi ? Dacă acestuia, cu înflăcărarea „novicelui“, continua să i se năzare cai verzi pe pereţi ? Doar era un fapt cunoscut că mulţi dintre „boboci“ după ce ajungeau pe frontieră, în următoarele cîteva săptămîni erau „predispuşi“ să vadă pînă şi în umbra lor un „posibil“ infractor. Poate că ceva asemănător continua să se întîmple şi cu Neagu Stratulat. În definitiv, chiar dacă nu imposibil, în orice caz era exterm de greu să semnalizezi cu nişte clopote.

Dar dacă totuşi nu se înşelase şi într-adevăr avusese loc o semnalizare de pe teritoriul vecin ? În cazul cînd lucrul acesta se întîmplase cu certitudine, atunci, logic gîndind, acela căruia îi fusese adresat mesajul se găsea sigur pe teritoriul romînesc. Fiindcă era absurd să presupună că semnalele fuseseră emise ca să fie recepţionate tot de cineva aflat de aceeaşi parte a frontierei.

Vrînd să se convingă dacă soldatul Neagu Stratulat ştiuse să tragă şi concluziile necesare, comandantul pichetului îl încercă :

— Va să zică eşti de părere că de data asta clopotarul s-a servit de clopote ca să semnalizeze cu ele.

— Tovarăşe locotenent major, aşa cum v-am mai raportat, n-aş putea pune mîna în foc, dar aşa bănuiesc.

— Nu ţi se pare procedeul puţin cam... demodat ? De altfel şi riscant ? Nu crezi că infractorii puteau găsi o altă cale să comunice între ei ?

— Nu, tovarăşe locotenent major. Din cauza noastră.

— Vrei să spui că acela căruia i se adresa mesajul se află pe teritoriul nostru ?

— Da. Procedeul este într-adevăr demodat. Cel mai modern ar fi fost să se înțeleagă prin radio. Dar s-au gîndit că ai noștri vor intercepta comunicarea. Pe cînd așa... Niște bălăngăneli de clopote !... Cine să le dea atenție ! ?...

Ofițerul bucuros că Neagu trecuse cu succes „examenul" îl lăudă cu căldură.

— Indiferent dacă s-a semnalizat sau nu, ești un grănicer de nădejde, Neagule ! Te felicit !

Neagu, pocnind călcîiele, spuse răspicat, așa cum scrie în regulament, dar și cum simțea, cu toată inima și cu tot entuziasmul său tineresc :

— Servesc Republica Populară Romînă !

— Bine, Neagule ! În legătură cu cele ce mi-ai semnalat, la rîndul meu voi raporta mai departe. Și în cazul cînd se va aprecia că este necesar, fii sigur că vor fi luate toate măsurile ce se impun în atare împrejurări.

În aceeași noapte, ca urmare a unui ordin superior, pichetul fu pus în stare de alarmă. Nu se întîmplă însă nimic. Nici în noaptea următoare și nici în celelalte. Se scurseră așa două săptămîni. Faptul că în tot acest timp comandantul său nu-i po-

meni nimic de clopotar, pentru Neagu fu dovada cea mai bună că se înşelase în presupunerile sale. Pe de altă parte, nici litania celor patru clopote nu se mai făcu auzită.

Zilele trecură... Neagu aproape uitase întîmplarea, cînd, într-o zi, la ora raportului, comandantul le aduse la cunoştinţă „ordinul de front pe unitate", în care el, soldatul-fruntaş Neagu Stratulat, abia avansat în grad, era citat pentru spiritul de vigilenţă de care dăduse dovadă într-o împrejurare ieşită puţin din comun. După ce, pe scurt, reda întîmplarea, „ordinul de front pe unitate" informa pe grăniceri că. în urma cooperării pichetelor de pe ambele părţi ale frontierei, au putut fi identificaţi şi arestaţi doi infractori.

Ulterior, de la comandantul său, Neagu află unele amănunte. Clopotarul, de fapt un agent primejdios de pe teritoriul ţării vecine şi prietene, reuşind să înşele vigilenţa acelora care îi controlaseră actele — false bineînţeles —, izbutise să efectueze o transmisie convenţională prin intermediul clopotelor. Mesajul fusese destinat unui alt agent, aflat pe teritoriul romî-

nesc. Acesta, la rîndul său, se fofilase în satul de graniță în chip de achizitor al unei întreprinderi regionale, de asemenea cu „acte în regulă“.

Un an mai tîrziu, Neagu, acum caporal, fu mutat pe litoral într-o subunitate ce făcea paza frontierelor maritime ale țării.

CAPITOLUL IV

Neagu aşteptă cu nerăbdare să vină duminica. Duminica urma s-o vadă din nou pe Monica. A fost cea mai lungă săptămînă din viaţa lui, în ciuda faptului că se oferise voluntar pentru o serie de sarcini, sperînd că astfel timpul va trece mai repede. Dar nu-i folosi la nimic. Clipele, betege parcă, se scurgeau tîrîndu-se exasperant de încet.

La Monica se gîndea tot timpul, chiar şi atunci cînd n-o făcea în mod expres. Constatarea la început îl uimi. Nu putea înţelege cum de era posibil acest lucru. De pildă, citea, şi ceea ce citea îl interesa. Cu toate acestea, fără să aibă impresia că

atenția îi este divizată, deoarece lectura îl fura, în același timp se gîndea și la Monica.

Neagu care manifesta o curiozitate nepotolită și în ceea ce privește propriile sale stări sufletești încercă zadarnic să înțeleagă cum era posibil lucrul acesta. Cu el se petrecea altfel decît aflase că se întîmplă cu ceilalți oameni îndrăgostiți. Citise, și avusese prilejul să constate chiar personal, că atunci cînd cineva se îndrăgostește cu adevărat devine de obicei distrat, absent la tot ceea ce nu este sau nu privește ființa iubită, se răzlețește de prieteni, e melancolic sau, dimpotrivă, manifestă o bună dispoziție, uneori chiar exagerată. Înainte de a-l lua în armată, la secția lor lucra un băiat cam de aceeași vîrstă. Într-o zi, Sandu — așa se numea băiatul acela — s-a îndrăgostit de o fată de la combinat. Pînă a nu i se întîmpla aceasta, fusese lucrător de nădejde, de altfel ca toți cei din secția lor. Dar după aceea, poate și fiindcă era o fire cam neîncrezătoare și-l rodea gelozia, a început să nu mai lucreze cu aceeași tragere de inimă. A trebuit să-l muștruluiască meșterul lor și să-l scuture de mai multe

ori colectivul la şedinţele de producţie ca să se dezmeticească din „năuceala“ lui.

Cu Neagu nu se întîmplase nimic din toate acestea. Nu era nici mai trist şi nici mai bine dispus ca de obicei, nu acorda mai puţin timp asimilării cunoştinţelor de specialitate sau politice şi cu atît mai puţin lecturii în orele lui libere. Cu alte cuvinte, deşi o iubea cu adevărat pe Monica, comportarea sa rămăsese aceeaşi. Nici măcar faptul că se gîndea clipă de clipă la ea — pînă şi în timpul lecturii — nu-l împiedica să-şi îndeplinească îndatoririle sale cotidiene.

Noaptea însă, în dormitor, cînd toţi ceilalţi dormeau duşi sau, tot noaptea, pe malul mării, atunci cînd era de serviciu, gîndurile lui aparţineau toate Monicăi. Numai în aceste împrejurări ea se individualiza şi în spaţiu, făptură minunată şi tainică, tulburător de tainică tocmai fiindcă ştia atît de puţin despre ea. În restul timpului, prins de îndatoririle lui ostăşeşti, o simţea în el, îngemănată cu el.

În dormitor, noaptea sau pe malul mării începeau să-l încerce unele întrebări neliniştitoare în ceea ce priveşte viitorul. Mai ales pe malul mării sentimentul singurătăţii şi dorinţa de a o avea alături îi neli-

nişteau nu numai sufletul, dar şi sîngele, tînăr şi năvalnic.

Acolo, în dreapta, şi nu tare departe, de-a lungul falezei, se întindea plaja. Prima dată cînd fusese de serviciu în timpul zilei, plaja îi păruse loc de popas pentru un întreg şi ciudat popor migrator. Corturilor albe, multelor şi primitivelor corturi albe, improvizate ad-hoc din cearşafuri, ca şi umbrelelor multicolore, li se datora impresia de popor migrator despuiat şi în popas pe malul mării. Erau acolo bărbaţi şi femei de toate vîrstele. Erau acolo copii de asemenea de toate vîrstele. Stăteau tolăniţi pe nisip, fericiţi fiindcă soarele îşi incendiase dinadins oglinzile şi cu focul lor îi încălzea pe ei veniţi de departe, parcă dintre coclaurile unor munţi unde soarele abia apucă să surîdă și unde zăpezile şi vifornițele stăpînesc mai tot timpul anului.

Da, aşa i se părea lui Neagu, atunci cînd privise visător, de departe, mulţimea de pe plajă !

Şi i se mai păruse că o parte din acest popor, atrasă de mirajul apelor parcă fără de sfîrşit, şi înşelată de calmul perfid al mării, pornise în ciudatele şi variatele ambarcaţii de material plastic să descopere — moderni argonauţi — moderne Colchide.

De cîte ori făcea serviciu pe malul mării își aducea aminte de această primă impresie. Dar acum era noapte. Plaja era pustie. Doar valurile, acum mai semețite decît în timpul zilei, se căzneau să ajungă cît mai departe pe uscat. Parcă se luau la întrecere. Și acela care izbutea cel mai bine scotea parcă un oftat de satisfacție. Era noapte, era întuneric și departe, scăldate în lumini de neon, străluceau clădirile impunătoare ale hotelurilor, ale restaurantelor. De pe terasele acestora ajungeau pînă la el melodii cunoscute. Sezoniștii, care în timpul zilei ocupaseră fiecare colțișor de pe plajă, invadau acum restaurantele, cofetăriile, bufetele, grădinile unde aveau loc spectacole în aer liber sau pur și simplu se plimbau de-a lungul falezei, mîngîiați de briză, urmăriți de bodogănelile mării, totdeauna nemulțumită, totdeauna protestatară, totdeauna perfidă, rea și gata să se răzbune.

Sezoniștii se distrau !... Ei, grănicerii, în noaptea calmă și cuprinzătoare, păzeau frontiera de stat dinspre mare a țării. Oare cîți dintre cei veniți pe litoral se gîndeau la ei, grănicerii, care, zi și noapte, păzeau frontiera maritimă a patriei ?

„La anul, cînd am să vin ca „civil“ la mare, să-mi petrec concediul împreună cu Monica, alt grănicer va sta de pază în acest loc şi, aşa cum fac eu acuma, va privi şerpii coloraţi de neon ai reclamelor şi va asculta crîmpeiele de melodii pe care le va purta pînă aici vîntul“, îşi vorbi Neagu.

Se apropia miezul nopţii... Undeva, acolo unde clipeau somnoroase luminile oraşului, se afla Monica. Mult îi mai era dor de Monica !... Nicicînd, şi nicăieri ca pe malul mării, nu-şi dorea atîta să treacă mai repede zilele ca s-o întîlnească.

Veni şi mult aşteptata duminică. În sfîrşit avea s-o vadă pe Monica. Cînd a ieşit pe poarta pichetului, inima îi bătea tare cum nu i se mai întîmplase vreodată. Avea s-o vadă pe Monica aievea şi nu doar cu ochii închipuirii aşa cum se întîmplase o săptămînă întreagă, aşa cum se întîmpla chiar acum cînd se grăbea către locul de întîlnire. Monica păşea alături de el, cu mersul ei mlădios, o auzea vorbindu-i cu vocea ei melodioasă. Da, Monica păşea doar în închipuire alături de el, şi lui îi era dor de Monica cea adevărată, cea vie.

O văzu de departe. Venise la întîlnire însoțită de King, așa cum îi promisese.

Neagu era de-acum grănicer „vechi“ în meserie. Şi de cînd se afla pe frontieră avusese prilejul să vadă nenumăraţi cîini-lupi. Tot unul și unul. King se deosebea însă de toţi cîinii pe care îi văzuse pînă acum. Admirîndu-l, își aminti de acei grădinari iscusiţi care, prin multiple şi răbdătoare încrucișări, după o strădanie de ani şi ani, izbutesc să dea naștere la o varietate de floare necunoscută pînă la ei. La fel şi cu King. Părea a fi produsul unui șir întreg de încrucişări. În afară de culoarea părului, care era gri-argintie, caracteristic la King nu era forţa, ci supleţea, frumusețea. King era un cîine de o frumuseţe cu totul excepţională. Dacă s-ar fi luat la bătaie, oricare cîine grăniceresc, chiar și un căţelandru, ar fi fost în stare să-i hărtănească rău blana. Frumos însă ca King și cu ochi atît de inteligenţi Neagu încă nu văzuse un alt cîine.

— Dacă este tot atît de inteligent pe cît de frumos, înseamnă că ai un cîine fain, Monica !

— Cred că ai să ai prilejul să te convingi cît de inteligent este. Apoi către cîine : nu-i aşa, King, că sîntem deştepţi ?

King confirmă printr-un scîncet abia auzit.

— Dragule, ţi-a fost dor de mine ? întrebă Monica agăţîndu-se de braţul lui.

— Mai întrebi ! Nu mi-aş fi putut închipui că o săptămînă poate trece atît de încet. Ştii, Monica, astăzi eşti mai frumoasă decît ultima dată.

— Vrei să mă măguleşti. Doar eu ştiu că nu sînt frumoasă.

— Cine ţi-a vîrît în cap prostia asta ? Află de la mine că optzeci la sută din femeile care trec drept frumoase sînt, de fapt, decorative. Tu însă eşti cu adevărat frumoasă, Monica.

Şi-a dat seama că Monica nu vorbise serios, abia după ce a privit-o în ochi. Ochii ei rîdeau a glumă. Nu, Monica era conştientă de frumuseţea ei.

După cîteva clipe îi şopti, parcă temîndu-se să n-o audă cineva sau poate temîndu-se ea însăşi de propriile ei cuvinte :

— Să ştii, Neagule, că te iubesc. Te iubesc cu adevărat. Îţi dai seama, ştii ce înseamnă aceasta ?

— Nu sînt convins că ştiu, Monica, dar simt.

— Vezi tu, am descoperit că te iubesc abia de cîteva zile. Intuitiv poate că am

ştiut de rîndul trecut. Dar acum ştiu altfel, raţional. Şi asta e grav, Neagule.

— Grav ? se miră el, fiindcă nu înţelegea ce anume vrea să spună.

— Stai, poate că termenul nu e cel mai potrivit. Poate că ar fi trebuit să te previn că de acum încolo nu mai e nimic de făcut.

— Tot nu înţeleg, Monica.

— Prostule, nu pricepi că de acum încolo nu mai e nimic de făcut, dacă şi tu mă iubeşti ? Mă iubeşti, Neagule ? Cu adevărat, mă iubeşti ?

— Am citit, Monica, nu mai ştiu unde, că un om poate iubi de mai multe ori în viaţă. Atunci am crezut. Dar astăzi îţi spun eu : e o prostie ! Cel puţin în ceea ce mă priveşte. Aşa cum te iubesc, nu aş mai putea iubi pe altcineva, chiar dacă aş trăi două vieţi.

— Vezi, tocmai de aceea ţi-am spus că nu mai e nimic de făcut. Nu există decît o singură soluţie : să ne căsătorim. Presupun că au să-ţi dea voie comandanţii tăi, nu ?

— Bineînţeles ! Dar...

— Acum dai înapoi ! se posomorî ea.

— Monica !... Te-ai gîndit bine? Mai am aproape un an pînă să fiu lăsat la vatră.

Pînă atunci nu pot munci ca să cîştig bani. Înţelegi, nu mi-ar plăcea ca soţia mea să mai depindă, din punct de vedere economic, de părinţii ei.

— Asta e o prostie, dragul meu. De altfel am bursă. Şi pe urmă, situaţia asta va dura puţină vreme. După aceea ai să cîştigi şi tu.

— Dar părinţii tăi ? Au să fie ei de acord ? Poate că ei visează pentru fata lor un altfel de ginere. Un intelectual sau mai ştiu eu ce...

— Vor fi de acord. De altfel chiar dacă nu vor fi, pînă la urmă tot o să trebuie să se resemneze. De vreme ce ne iubim atîta, cine ar putea să ne schimbe hotărîrea ? !

— Cum arată maică-ta, Monica ? Mi-ar plăcea s-o cunosc. Vreau să spun că mi-ar face plăcere să-i cunosc pe părinţii tăi.

— Ţi-am promis că am să te prezint lor, încă de rîndul trecut. Dar acum sînt plecaţi din oraş. Sînt la Sinaia.

— La odihnă ?

— Da, la odihnă. A făcut tata o combinaţie de care e foarte mîndru. Pretinde că-l va costa mai puţini bani decît prin O.N.T. Eu nu cred. Dar aşa e tata. Umblă după chilipiruri. Numai că se întîmplă de

cele mai multe ori ca lucrurile să iasă altfel decît scontează el. Mi-e teamă că şi de data asta tot aşa are să păţească.

— Dar despre ce combinaţie e vorba ?

— A făcut schimb de locuinţă pe timp de trei săptămîni cu o familie din Sinaia. Familia aceea s-a instalat la noi acasă, iar mama şi tata, în casa lor. Ai mei au vrut să mă ia cu ei, dar — ca să vezi ce înseamnă presimţirea — nu mă trăgea inima deloc să plec, cu toate că şi muntele îmi place mult. Dacă mă duceam, nu te-aş mai fi cunoscut, Neagule.

— Înseamnă că am avut şi eu o dată noroc, Monica.

— De ce numai tu ? Am avut amîndoi. Deci, peste trei săptămîni, cînd se vor întoarce, am să te duc la ei şi am să le spun : „Mamă şi tată, ăsta-i Neagu de care v-am vorbit. Ne iubim şi ne-am hotărît să ne căsătorim". Aşa am să le spun, bineînţeles dacă ai să fii şi tu de acord.

— Altfel nu se poate.

— Te-aş invita la mine, dar oamenii aceia străini... ar putea crede cine ştie ce, mai ales că sînt nişte bătrîni tare demodaţi. Pe de altă parte, conform înţelegerii lor cu ai mei, timp de trei săptămîni casa le aparţine. Eu, săraca de mine, a trebuit

să mă ostracizez, de bună voie, într-o cămăruță ca vai de lume. Mi-ar fi și rușine să te primesc acolo.

— Prostii ! Doar n-am trăit în puf. Ehei, să fi văzut în ce „cutie de chibrituri“ am locuit pînă a nu mă lua în armată.

— Desigur, nu acesta-i motivul principal pentru care ezit să te invit acasă. Mă jenez de bătrîni.

— Gata !... Să nu mai vorbim despre asta.

— Haide să vedem un film ! propuse ea.

— Numai să găsim bilete.

— Dacă e filmul prost, găsim neapărat.

Și, întradevăr, au găsit. Pînă la începerea spectacolului mai era un sfert de oră.

— Așteaptă-mă aici în hol, îi ceru Monica. În zece minute sînt înapoi.

Se ținu de cuvînt și nu lipsi mai mult. Acum însă King n-o mai însoțea. Sala era aproape goală. S-au așezat în ultimul rînd. Cînd s-a stins lumina, Monica l-a îmbrățișat și l-a sărutat.

— Poți să mă mîngîi, iubitule.

Sînii Monicăi erau tari, fierbinți și catifelați. Neagu o mîngîie și, ca orbul, își reprezenta frumusețea trupului ei reconstituindu-l, în închipuire, prin intermediul

mîngîierii. Monica îl lăsă, parcă ameţită de plăcere.

Filmul rulase poate pînă la jumătate, cînd a auzit-o şoptindu-i cu o voce pe care, în prima clipă, n-o recunoscu :

— Să mergem, iubitule. Filmul e de-a dreptul idiot.

Filmul „era de-a dreptul idiot ?“ El habar nu avea ! Măcar o singură dată nu privise ecranul. În schimb, Monica pesemne fusese tot timpul atentă de vreme ce găsea filmul atît de „idiot“, încît nu-l putea suporta pînă la capăt.

Neagu conteni mîngîierea şi, dintr-o dată dezmeticit, se ridică.

— Habar n-am dacă e sau nu „idiot“, cum spui tu. În orice caz să mergem.

Au ieşit afară în stradă. Era lumină, era încă soare şi tare cald. Un sentiment de amărăciune îl stăpînea aproape dureros. Merseră aşa cîteva minute fără să-şi vorbească. Neagu îşi dădea seama cît de penibilă era tăcerea care se aşternuse între ei, dar nu izbutea să-şi descleşteze fălcile. Şi fiindcă nu izbutea, amărăciunii i se adăuga ciuda.

— Prostule, nu-ţi dai seama că, dacă te-aşi mai fi lăsat să mă mîngîi, aş fi

leşinat ? Chestia cu filmul a fost un pretext.

— Adevărat, Monica ? se bucură el.

— Dar tu ce ai gîndit ?

— Eu ? Nu am gîndit nimic ! Am simţit numai cum începe să mă tălăzuiască o amărăciune inexplicabilă.

Nu o minţea. Într-adevăr, nu gîndise nimic rău despre ea. Poate fiindcă nu avusese timp suficient să caute adevărata semnificaţie a lucidităţii ei. Dar acum totul trecuse. Explicaţia i-o dăduse ea însăşi.

— Neagule, dacă mă iubeşti într-adevăr, aşa cum spui — şi eu te cred — să nu gîndeşti niciodată urît despre mine, chiar dacă, în aparenţă, ai avea motive.

— Desigur, Monica. Dragostea adevărată implică încrederea.

Şi se înroşi fără voie fiindcă îşi dădu seama că ar fi sfîrşit prin a gîndi rău despre ea, dacă singură nu i-ar fi explicat adevăratul motiv pentru care ţinuse să plece la jumătatea filmului.

Pe nesimţite au ajuns la malul mării. Era încă soare, era cald, dar marea, care începea să se burzuluiască, îşi scutura spinarea, înspumîndu-şi valurile. Şi, ca de obicei, perfidă şi ascunsă, se înveşmîntase

într-o togă multicoloră. Dar, pe măsură ce soarele, resemnat și trist, aluneca încet, dar implacabil spre asfințit, valurile venite din larg, vinete pe deasupra și ca un șuvoi de sînge stătut pe dedesubt, ucideau treptat celelalte culori pînă cînd culoarea melanină birui definitiv în cumplita și cotidiana bătălie cromatică.

Atunci, Monica oftă copleșită parcă de tristețe, ca și cînd moartea culorilor, la agonia cărora asistase neputincioasă, o întristase nespus.

— Îți place marea, Neagule ?

Ca să amîne răspunsul, întrebă la rîndul său :

— Dar ție, Monica ?

— Bineînțeles !... Dar te pomenești că ție nu-ți place deloc. Spune drept.

— Nu știu cum să-ți explic, Monica...

Și într-adevăr, ceea ce simțea el în legătură cu marea nu putea fi exprimat prin convenționalele și atît de puțin cuprinzătoarele cuvinte : „Îmi place !..." Sau : „Nu-mi place !". Ceea ce simțea atunci cînd privea marea era altceva. Era un sentiment mult mai profund și în același timp mult mai obscur, care refuza să fie definit. Pînă a nu fi luat în armată nu

văzuse niciodată marea decît la cinematograf sau aşa cum arăta în cărţile poştale ilustrate. Dar nici marea din filme, nici aceea din cărţile poştale ilustrate nu semăna cu imaginea pe care şi-o făcuse el despre ea din spusele bunicului Sava (bunicul dinspre partea tatălui său).

Bunicul Sava fusese în tinereţea lui marinar. De la vîrsta de şaisprezece ani şi pînă aproape de şaizeci cutreierase, dacă este să-i dăm crezare, toate mările şi oceanele pămîntului.

Spre deosebire de ceilalţi marinari bunicul Sava, ori de cîte ori povestea întîmplări din viaţa lui de matelot, blestema marea. O blestema şi o înjura. După cîte se părea o ura. O ura cu înverşunare cumplită, pe care vîrsta, în loc s-o potolească, dimpotrivă o accentuase şi mai mult.

Datorită bunicului Sava, Neagu ajunsese să se teamă de mare încă de pe vremea cînd era doar un ţînc. Marea i se părea ca o vrăjitoare rea, ca o duşmană de moarte a omului, şi cel mai înţelept lucru era să te fereşti de ea ca de foc. Din acest motiv, spre deosebire de alţi băieţi de vîrsta lui care, tot căscînd gura, admirativ, la cargoboturile ce urcau pe Dunăre pînă în port, contaminaţi de nostalgia depărtări-

lor, sfîrşeau prin a se îmbarca, Neagu a fost ferit de o asemenea tentaţie. Teama rămase aceeaşi şi după ce s-a făcut mare. Nu i-au putut-o schimba nici măcar aprecierile elogioase şi entuziaste ale tovarăşilor săi de muncă trimişi să-şi reîmprospăteze forţele la Mamaia, la Eforie sau la Mangalia. Aversiunea lui era atît de categorică şi aparent iremediabilă, încît refuză, în cîteva rînduri, bilete de concediu la mare, optînd pentru munte.

Abia în cel de-al doilea an de armată, cînd a fost mutat în una din subunităţile de pază de pe litoral, Neagu a văzut cu ochii lui marea.

Înainte nu şi-o putuse închipui altfel decît bîntuită de furtună, cu apele vinete, cu valuri cît nişte munţi, urlînd bezmetică în zbaterea ei furioasă şi inutilă sub un cer jos, acoperit de nori negri, sfîşiaţi şi zdrenţuiţi de hulă. Numai aşa o *văzuse* ori de cîte ori se gîndise la ea. Dar iată, acum descoperea că marea putea fi şi altfel : frumoasă. Frumoasă în imensitatea ei, dar mai ales datorită variatului ei colorit. Policromia mării îl încînta şi îl uimea. Îl încînta, mai ales, cît de schimbătoare putea fi.

Nu se mai sătura s-o privească. Mirîndu-se cît de des își schimbă culorile, orele de serviciu i se păreau că trec repede.

Şi adesea se trezea spunîndu-şi întocmai ca bunicul Sava : „Uite, afurisita, cum îşi mai schimbă rochiile !“

Deşi descoperise că marea putea fi şi frumoasă, totuşi continua să se teamă de ea. Era vechea teamă, sădită în sufletul lui încă din anii copilăriei, datorită poveştilor bunicului Sava. Mai ales în nopţile fără lună cînd marea era agitată și bezna atît de cumplită, încît nu vedea apa mai departe de cîţiva metri. In schimb, o auzea. Ce spunea oare marea ? Vuia, urla, hohotea furioasă izbind digul cu baroasele valurilor ei înspumate, inundînd efemer o bună parte din plajă.

„I s-a căşunat și pe uscat. Ar vrea să-l mîntuie, afurisita“, îşi spunea Neagu ascultînd cum marea, neistovită, se lupta cu uscatul.

În nopţile oarbe, Neagu dădea dreptate bunicului Sava. Da, marea era rea, perfidă. Marea se înverşuna nu numai împotriva navigatorilor, care pe găoacele lor cutezau s-o înfrunte, străbătîndu-i imensitatea. Dar, veninoasă și rea, se înverșuna și împotriva uscatului, hotărîtă să-l rupă, să-l

fărîme, să nu mai existe decît stihia apelor, așa cum poate a fost cîndva, la începutul începutului.

Era rea, marea era perfidă, de neîmblînzit, se temea de ea și cu toate acestea de la o vreme, pe nesimțite, cîte puțin în fiecare zi, marea începu să-l ispitească. Deși continua să-i fie teamă, totuși dorea s-o cunoască și altfel decît de pe țărm.

„Mi se pare că s-a deșteptat în mine demonul ce-a existat și în bunicul Sava care, în ciuda faptului că o urîse, îl mînase pe toate mările pămîntului", își spuse el într-o noapte cînd patrula de-a lungul țărmului.

Monica îl întrebase dacă-i place marea și acum aștepta răspuns.

— Te pomenești că ție nuți place deloc ! spusese ea privindu-l aproape indignată, ca și cînd ar fi fost cu neputință să existe cineva căruia să nu-i placă marea.

— Nu știu cum să-ți explic Monica. Uite, oricît ți s-ar părea de curios, îți mărturisesc sincer că nu-mi place marea. Mi-e teamă de ea, mă înspăimîntă. Și n-ar trebui să fie așa, fiindcă există păreri care susțin că ea e mama noastră, că, pentru

prima dată, în pîntecele ei a germinat viața.

— Atunci dacă e și mama ta, de ce ți-e teamă de ea ?

— Fiindcă e o mamă rea, Monica. Cînd se mînie, se mînie din pricina oamenilor care cutează s-o înfrunte și nu se simte mulțumită decît atunci cînd izbutește să-i înghită.

— Crezi că-i îneacă fiindcă e rea ? îl contrazise Monica. Dacă, dimpotrivă, îneacă oamenii, din prea mare dragoste ? Dacă viața s-a născut în mare, poate că marea vrea ca viața să se întoarcă în pîntecele care a germinat-o, acolo unde ea cunoaște atît de extraordinar de multe forme.

— La asta nu m-am gîndit, recunoscu Neagu. Dar chiar dacă marea o face din dragoste, mie tot mi-e teamă.

— Uite-te la el ! îl necăji Monica. Măi, băiete, ce te-ai fi făcut dacă te dădeau la marină ? Dar, pesemne, și-au dat seama că nu ai deloc stofă de marinar.

— N-oi fi avînd, dar — oricît s-ar părea de curios — află că, totuși, mă ispitește. Da, da, mi-e teamă de ea și cu toate acestea mă ispitește. Din zi în zi tot mai mult. Și de vreme ce teama rămîne ace-

eași, cel puțin să nu-mi fie frică de ea, numai de aici, de pe țărm.

— Probabil îți închipui că, dacă ai s-o înfrunți, după aceea o să te lecuiești.

— Nu, deloc! Dimpotrivă, s-ar putea ca abia pe urmă să-mi fie și mai tare frică de ea.

— Ca să te consolezi, află că și fratele meu, Vintilă, se teme de mare, cu toate că după cîte voiajuri a făcut ar avea dreptul să se considere un veritabil lup de mare.

— Pe cît se pare, toți marinarii îi știu de frică. Cu toate acestea, puțini sînt acei ce se hotărăsc să opteze pentru viața de uscat. Pesemne că vraja exercitată asupra navigatorilor e mai puternică decît teama ce le-o inspiră. Nu crezi?

— Știu eu! Am să întreb pe Vintilă cînd s-o întoarce.

Și se strînse lîngă el.

— Știi, Monica, bunicul a fost marinar. Toată viața și-a petrecut-o pe mare. Ei, dar să-l fi auzit cum o ponegrea, cum o blestema și cum o înjura. Să-l fi auzit cu cîtă ură o vorbea de rău, cum căuta să mă convingă că nici în iad nu există o viață mai chinuită decît aceea de marinar. Mi-o descria în culori atît de sumbre, încît nu

e de mirare că a izbutit să extirpe în mine dorinţa de a mă îmbarca, atunci cînd am ajuns la vîrsta primejdioasă, adică la vîrsta cînd aproape fiecare băiat din oraşul nostru visa să se îmbarce pe vreun vas. Dar de cînd mă aflu în oraşul acesta, mai bine zis de cînd într-un fel, — adică privind-o de pe ţărm — am cunoscut şi eu marea, am ajuns la concluzia că bunicul Sava o ponegrea în mod deliberat, pur şi simplu ca să mă dezguste de ea. S-o fi gîndit că e suficient dacă în familia noastră a existat un singur „lup de mare“ : el.

Dar pesemne că i-am moştenit sîngele fiindcă, în ciuda fricii ce mi-o inspiră, mă cheamă totuşi. Ştii ce mă hotărîsem pînă a nu te cunoaşte ?

— Ce ?

— Ca după ce termin stagiul militar să cer comandanţilor mei să-mi uşureze intrarea în vreo şcoală ce pregăteşte cadre pentru marina noastră comercială.

— Dar acuma ai renunţat, nu-i aşa ? îl întrebă, brusc, neliniştită. Tu navigator !... Asta nu ! Te iubesc atît de mult, dragul meu, încît trebuie să te am tot timpul lîngă mine. Şi aşa, pînă termini armata, aproape că nu avem să ne vedem. Te rog, dragule, să nu faci una ca asta !

Şi din nou se strînse la pieptul lui.

— Ţi-am spus doar că mă bătea acel gînd mai înainte, pînă a nu te cunoaşte. Dar acum, n-aş mai putea pleca. Mai puternică decît chemarea mării eşti tu Monica.

— Dragul meu, dragul meu, dacă ai putea simţi ce mult te iubesc !

Cînd soarele nu se mai văzu şi întunericul începu să învăluie totul, marea perfidă şi rea, bucurîndu-se parcă, se porni să hohotească. Hohotea cu miile de glasuri ale valurilor.

— O auzi, Monica ? E rea marea, Monica.

— Într-adevăr, nu e deloc sentimentală !

Şi Monica izbucni în rîs.

— Monica, trebuie să mă reîntorc la pichet.

— Aşa de repede ? se necăji ea. N-ai putea să mai întîrzii puţin ?

— Imposibil. La noapte sînt de serviciu. Am să mă gîndesc la tine, Monica, şi timpul va trece mai uşor.

— Îmi închipui că e tare plictisitor să fii de pază. Mai ales cînd marea este mînioasă. Nu ?

— Nu s-ar putea spune că-ţi produce o deosebită plăcere, glumi el.

— Am să te conduc o bucată de drum. Vrei ?

— Mă mai întrebi ?

Ca să nu întîrzie, Neagu grăbea mereu pasul, încît Monica abia se putea ţine după el.

— Gata, nu mai pot ! se dădu ea bătută. Pe urmă, imediat, necăjindu-se : vai ce mi-am prăfuit sandalele !

— Şterge-le cu batista asta a mea. Tot e ea murdară.

După ce îşi şterse sandalele cu batista lui o vîrî în poşetă.

— Rămîne la mine ! Am să ţi-o spăl, şi data viitoare, cînd ne vom vedea, am să ţi-o aduc curată.

— Mulţumesc !

— Spune-mi, la ce oră intri în serviciu la noapte ?

— Cred că pe la miezul nopţii. Nu ştiu sigur...

— Grănicerului meu îi este permis să primească în timpul serviciului o scrisoare de la iubita lui ?

— După cîte ştiu eu, poşta nu distribuie corespondenţa în timpul nopţii şi nici în

timpul serviciului, îi răspunse Neagu convins că Monica glumește.

— Ai să vezi, că pentru mine va funcționa o poștă specială. Și acum du-te, ca să nu întîrzii.

Îl îmbrățișă, îl sărută și rămase locului privind după el pînă nu-l mai văzu.

CAPITOLUL V

Așa cum îi promisese, de cum a intrat în serviciu, Neagu a început să se gîndească la Monica. Marea era calmă, dar dinspre larg venea mereu ceață. Niciodată serviciul nu este atît de greu ca într-o noapte cu ceață. Pe timp de ceață trebuie să deschizi bine ochii. Dar cu cît îi deschizi mai mult, cu atît mai tare te ustură ei.

În ciuda faptului că fusese tot timpul foarte atent, pe King nu l-a simțit și nu l-a văzut decît atunci cînd a ajuns la un pas de el. În clipa următoare, schelălăind abia auzit de bucurie, cîinele sări pe el și începu să-l lingă pe față.

— Măi King, măi băiatule, cum naiba m-ai găsit ? Şi oare, într-adevăr, ai adus o scrisoare de la stăpîna ta ?

Pipăi zgarda cîinelui, fiindcă scrisoarea Monicăi — dacă într-adevăr îi scrisese — numai acolo trebuia căutată.

De zgardă era agăţată o cutiuţă de mărimea unei tabachere. Neagu înţelese. Acolo ascunsese Monica scrisoarea. Încercă s-o deschidă, dar nu izbuti. În schimb, izbuti s-o desprindă de la gîtul cîinelui, ea fiind prinsă de zgardă printr-un mecanism simplu, exact ca acela cu care se agaţă lesa. După ce avu cutiuţa în mînă, îi fu uşor s-o deschidă. Inăuntru, o pralină şi o scrisoare.

Aprinse lanterna şi, ascunzînd cît mai mult lumina, citi :

„Iubitul meu,

Să ştii că orele pe care tu le vei petrece în serviciu sînt şi pentru mine ore de veghe. Stau la fereastră şi mă gîndesc la tine, la noi. Nu fii supărat pe King şi nici pe iubita ta, care te iubeşte mult. Sper că are să-ţi placă pralina !

Mi-e dor de tine, iubitul meu drag.

Monica“

Cît timp citi scrisoarea, King stătea la un pas de el, privindu-l cu ochii lui inteligenţi.

— Aştepţi răspuns, King ?

Cîinele, ca și cînd l-ar fi înţeles, schelălăi abia auzit şi dădu din coadă.

— Atunci ai să duci răspunsul. Aşteaptă numai o clipă.

Rupse dintr-un carnet o foaie de hîrtie, scrise cîteva cuvinte, pe urmă agăţă „tabachera“ de zgarda cîinelui. În răspuns, Neagu scria :

„Te iubesc. Mulţumesc pentru pralină.

Neagu“

— Du-te la stăpîna ta, King !

Cîinele nu mai aşteptă alt îndemn. Într-o clipă se mistui în noapte.

„Ce mai cîine !“ se minună el.

Pe urmă continuă să gîndească la Monica. Şi timpul trecu repede, ca niciodată de repede.

În timpul săptămînii se mai văzură de două ori. Prima dată, întîmplător, cînd a fost trimis în oraş să procure nişte materiale pentru pavoazare, a doua oară, cînd şi-a făcut el drum în oraş, pretextînd că

are nevoie de peniţe speciale şi de tuş pentru caricaturile pe care trebuia să le facă la gazeta de perete a subunităţii. Şi de fiecare dată Monica fu nespus de bucuroasă.

— Dragul meu, nu ştii ce fericită sînt ! Dacă ar fi trebuit să aştept pînă duminică, m-aş fi topit de dorul tău...

Prima dată cînd s-au întîlnit au vorbit bineînţeles de King.

— Monica, ai un cîine fain !

— Avem un cîine fain ! ţinu ea să precizeze. Ai văzut cum ţi-a aflat urma ?

— Va să zică, de aceea nu mi-ai restituit batista.

— De aceea ! Dară să ştii, mi-a fost puţin teamă. La o asemenea încercare îl supuneam pentru prima dată şi îmi era frică să nu dea greş. Cînd s-a întors cu răspunsul tău atîta m-am bucurat, încît pur şi simplu l-am sărutat pe bot. Vezi, ţi-am spus eu că e inteligent.

— Pe cît e de frumos pe atîta este de deştept. Parcă ar fi un cîine grăniceresc.

— Mă bucur că-ţi place cîinele nostru.

— Îmi place ! Totdeauna mi-am dorit unul asemenea. De altfel, să ştii, cîinii, în general, îmi plac al naibii de mult. Cînd eram mic aduceam pe şlep toate javrele

din port, jigărite şi flămînde. Tata le gonea. Dar eu, un cotei măcar tot opream. Cînd însă pleca şlepul în convoi, vagabondul mă părăsea. Sărea în apă şi înota pînă la mal. De ciudă, mă juram să nu mai aduc altul pe punte, dar de fiecare dată, cînd ne întorceam uitam jurămîntul.

— Se spune că numai oamenii cu adevărat buni iubesc animalele şi în special cîinii. Tu eşti însă atît de bun, dragul meu, încît...

— Încît ce ? întrebă Neagu văzînd că Monica nu-şi duce pînă la capăt gîndul.

— Încît nu există femeie care să nu-şi dorească a fi iubită de un om ca tine, Neagule.

Cîteva minute după aceea, Monica îi păru distrată, poate un pic absentă, dar Neagu nu-şi putu da seama din ce motiv şi nici nu cuteză s-o întrebe.

Mai trecu o săptămînă. O săptămînă în care timp n-a mai fost chip să-şi mai facă drum în oraş. S-au văzut abia duminică.

— Să nu te pot vedea o săptămînă întreagă e îngrozitor, se căină Monica. Trebuie neapărat să ne căsătorim îndată ce se vor întoarce ai mei. Spune-mi, crezi că, dacă ne vom căsători, comandantul tău

are să-ți dea voie să te mai repezi pe acasă și în timpul săptămînii? întrebă ea cu naivitate.

— Glumești, Monica?

— Va să zică, nu se va putea!... Ei, da!... Înțeleg! Va trebui să te aștept pînă termini stagiul militar!

— Crezi că ai să obosești așteptîndu-mă, Monica?

Monica îl privi mustrător.

— Tu nu știi cum te iubesc!

Pașii i-au dus la malul mării. De fapt, ea era aceea care de fiecare dată cînd se vedeau îl ducea acolo. Pe faleză, Monica era parcă mai frumoasă. Briza îi zbîrlea părul, îi lipea rochia de trup. Ochii ei, cînd priveau marea departe, în larg, căpătau o strălucire neobișnuită, bizară, în timp ce nările îi fremătau de parcă ar fi adulmecat, încîntată, mirosul de sărat și de alge.

— De ce, Monica, îți strălucesc atît de ciudat ochii atunci cînd privești marea?

— Îmi strălucesc? Nu-mi strălucesc deloc. Pur și simplu cred că ți se pare.

„Oare de ce Monica nu vrea să recunoască. Doar îi strălucesc ochii atunci cînd privește departe, în largul mării. Și oare de ce întrebarea mea a indispus-o?“

— Pesemne că mi s-a părut ! retractă el ca să n-o mai vadă necăjită.

— Nu încape nici o îndoială că te-ai înşelat, dragul meu.

Pe urmă, cîteva clipe, nu-şi mai vorbiră.

— Ce fac ai tăi ? întrebă el ca să pună capăt tăcerii.

— Mi-a scris mama. Chiar azi am primit scrisoarea. Se cam plictiseşte şi-i e dor de acasă. Dacă ar şti cu cîtă nerăbdare o aştept şi pe ea, şi pe tata... Sînt convinsă că au să te placă.

— M-aş bucura.

— De s-ar întoarce odată !... Străinii aceia din casă îmi calcă pe nervi. Sînt oameni liniştiţi şi de treabă. Dar, de la o vreme, devine enervant să te simţi în casa ta ca şi cînd te-ai afla într-una străină. Cred că înţelegi, dragul meu.

— Bineînţeles !

— Şi apoi, camera în care stau acum e atît de mică ! Parcă ar fi un cavou. Noaptea, mai ales, e îngrozitor de cald. Nu pot dormi. Am nişte insomnii crunte. Din cauza ta în cea mai mare măsură, răule ! Stau la fereastră pînă mă prind zorile. Mă gîndesc la tine, la noi. Şi tu, în acest timp, dormi. Cînd nu eşti, bineînţeles, de servi-

ciu. Dar, ia spune-mi, cînd îţi mai vine rîndul ?

— Cred că mîine noapte !

— Tot acolo ?

— Nu ştiu. Dar de ce mă întrebi ? Nu cumva ai de gînd să-l trimiţi din nou pe King ?

— Am să-l întreb dacă vrea să-ţi aducă nişte bomboane. E supărat pe tine.

— Şi de ce, mă rog ?

— Fiindcă n-ai mai întrebat de el.

— Într-adevăr, ce face ?

— Îi este dor de tine !

Neagu îşi privi ceasul de la mînă. Repede mai trece timpul !

— Monica !...

— Ştiu ! Trebuie să te întorci la cazarmă.

— Trebuie, Monica !

— Bine !... Du-te ! Ştii cînd e mai greu pentru mine, Neagule ? După ce mă despart de tine, pînă ajung acasă.

Noaptea era neagră. Nori groşi ascundeau luna care de mult apăruse. Marea în schimb era liniştită, în măsura în care poate fi ea liniştită. Şi poate tocmai pentru că era beznă adîncă, reclamele luminoase

străluceau mai tare ca de obicei, acolo, în depărtare.

Neagu abia intrat în serviciu privea în larg. Marea începea de la cîţiva paşi şi se întindea la nesfîrşit parcă. Ştia aceasta din timpul zilei, dar acum, din cauza beznei, n-o vedea. În schimb o auzea. Auzea valurile. Cele mai mari înaintau aproape pînă la picioarele lui. Pe acestea le auzea cum gem parcă de satisfacţie, pentru efemera lor biruinţă. Dar parcă şi de deznădejde că trebuiau să se retragă. Lui Neagu îi plăcea să asculte cum gem neputincioase. Era noapte şi nu le putea vedea. Dar Neagu ştia că atunci cînd se retrăgeau valurile parcă încercau să se agaţe cu ghearele lichide de uscat.

În stînga clipea într-una farul. Și numai atunci cînd se aprindea se zăreau departe, înconjurate de beznă, apele ca nişte pete de asfalt cu luciu argintiu. Și fiindcă marea era mai potolită ca de obicei, era și linişte, în măsura în care poate fi linişte în imediata apropiere a mării.

În clipa aceea a apărut din beznă King. Sări cu labele de dinainte pe umerii lui şi, schelălăind, începu să-l lingă pe faţă.

— Cuminte, măi King !... Cuminte, măi nebunaticule !

Dar King nu se potoli decît atunci cînd Neagu îi desprinse de la gît „tabachera“. Abia atunci retrăgîndu-se puţin şi stînd pe şezut începu să se uite la el cu urechile ciulite şi cu gura întredeschisă, curios parcă să vadă ce are să se întîmple.

Neagu deschise cutiuţa. Înăuntru erau trei bomboane de ciocolată şi sub ele, la fund, iarăşi un bilet. De data asta Monica nu-i scria decît atît : *„Te iubesc, dragul meu !“*

Neagu, pe o bucată de hîrtie, scrise şi el ceva asemănător, mulţumindu-i totodată pentru bomboane. După aceea vîrî scrisoarea în cutiuţă, iar pe aceasta o agăţă de zgarda cîinelui.

— Du-te acum, King, la stăpîna ta ! Haide, şterge-o !

King plecă. Dar nu în goană. Plecă tîrîndu-se aidoma unui soldat pe cîmpul de luptă. Cîteva clipe mai tîrziu îl mistui întunericul.

Rămas singur, Neagu mîncă una din bomboane, iar pe celelalte le păstră pentru cînd va ieşi din serviciu. Pe urmă gîndurile îi fură din nou prinse de Monica. Şi-o închipui stînd la fereastră, aşa cum îi spusese ea că obişnuieşte să facă în fiecare noapte, şi imaginea ei fu atît de vie, atît

de tulburătoare, încît o clipă simţi nevoia să închidă ochii. Cînd îi redeschise, chipul Monicăi încă mai stăruia pe retine. Dar, curios, pe nesimţite o oboseală ciudată pusese stăpînire pe el. Atît de obosit parcă niciodată nu se simţise. Începu să caşte, să se frece la ochi.

„Ei, fir-ar al dracului, parcă aş fi cărat toată ziua pietre în spate !" îşi spuse el lăsîndu-se într-un genunchi, ca să se odihnească o clipă, numai o clipă. Dar acum se simţi şi mai trudit, atît de trudit, încît cu toate sforţările pe care le făcu nu izbuti să se ridice. Ingenunche de-a binelea, apoi se aşeză pe pămînt cu picioarele încrucişate sub el, simţind un fel de uşurare.

„Numai o clipă să mă odihnesc !"

Dar clipele trecură şi, în loc să se ridice, toropit de-a binelea de somn, se lungi pe nisip. Ochii i se închiseră. Cîteva clipe făcu sforţări disperate să-i deschidă, dar fără să izbutească. Şi după puţin timp adormi profund.

Îl treziră nişte împuşcături. Cînd deschise ochii apucă să audă zgomotul motorului unei şalupe şi să vadă lumina orbitoare a proiectorului care însă imediat se stinse. Totul se petrecu atît de repede, încît nu-şi putu da seama dacă se întîmplase

în realitate sau numai visase. Cam în același timp auzi pași apropiindu-se. Rap !... Rap !... Rap !... Rap !... Neagu înțelese. Erau tovarășii lui, grănicerii. Se dăduse alarma. Dar de ce se dăduse alarma ? Ce se întîmplase ?

„Bine că m-am trezit la timp și nu mă vor găsi dormind !“ își spuse răsuflînd ușurat.

Era totuși necăjit pe sine însuși și-i era rușine. Să adoarmă în timpul serviciului !... Așa ceva nu i se mai întîmplase. Dar niciodată nu se simțise atît de obosit, nici măcar în perioada primelor zile de instrucție.

„Mai mare rușinea !“ își vorbi sieși și mai înciudat pe el însuși.

Cînd începuse să se lumineze se afla la pichet. Ceilalți din schimbul său se culcaseră și acum dormeau duși. El însă se perpelea pe o parte și pe alta, cu toate că îi era somn. Pe nesimțite, rușinii și înciudării i se mai adăugase un fel de neliniște, de panică. Ca o apă urca în el panica. Nu și-o putea explica, dar exista. Pe de altă parte, imposibilitatea de a dormi, deși continua să se simtă trudit, să-i fie somn.

Nemaiputînd sta culcat, se sculă şi, gol pînă la brîu, se duse la lavabou să se spele. Îşi vîrî capul sub robinet şi stătu aşa cîteva minute. Pe urmă se spălă cu apă rece şi multă pe piept, pe spate. După ce se şterse cu prosopul făcut sul, ca să suplinească masajul, oboseala aproape dispăru cu totul. Nu însă senzaţia de panică. Era convins că, dintr-o clipă în alta, urma să se afle o veste neplăcută.

În drum spre sala de mese avu confirmarea a ceea ce se întîmplase :

— Ţi-a plăcut nunta de azi-noapte ? îl întrebă Nicuţă.

— Ei, n-a fost chiar nuntă. Mai curînd o petrecere de logodnă, îi răspunse în doi peri.

— Ai fost în serviciu ?

— Da !

— Păi, dacă ai fost în serviciu, ştii probabil mai multe decît mine.

— Mai întîi, ce ştii tu ? se eschivă Neagu.

— Atîta doar că un infractor a încercat să se apropie de ţărm cu o barcă, undeva în acel sector...

— Ce s-a întîmplat, exact nu ştiu. Ştiu doar că în sectorul meu a fost linişte.

— Şi eu care credeam că tu ai dat alarma.

— N-am avut motiv. Ţi-am spus că la mine totul a fost în ordine.

— Atunci alt tovarăş o fi dat alarma. Fiindcă de acolo au pornit şalupele.

— Sau poate s-a ştiut ceva mai dinainte, presupuse Neagu.

— Tot ce se poate, fu de părere şi Nicuţă.

După acest scurt dialog se despărţiră. De fapt, Neagu fu acela care puse capăt discuţiei, fiindcă Nicuţă ar mai fi avut chef de vorbă.

— Păi eu am plecat.

Şi numai în aparenţă calm, întorcînd spatele prietenului său, îşi continuă drumul.

Abia acum înţelese de ce îl potopise mai adineaura panica. Dar nu i-a fost foarte clar chiar dintr-o dată. Mai întîi îşi puse întrebarea care îl zgudui, asemenea unei descărcări electrice, pînă la năuceală.

„Dacă infractorul a izbutit să iasă pe mal cît timp am dormit ?"

Tocmai în clipa cînd îşi punea întrebarea îl văzu pe plutonierul Dungu venind din direcţie opusă.

— Să trăiţi !

— Ce-i, Neagule, nu te simţi bine ? Arăţi de parcă acum te-ai fi sculat după boală.

— Am dormit puţin şi prost. Mă cam doare capul. Atîta tot. Pe urmă imediat : tovarăşe plutonier, îmi permiteţi să vă întreb ceva ?

— Spune, Neagule.

— Azi-noapte a fost o alarmă adevărată ?

— Adevărată ! Un infractor a încercat să se apropie de ţărm. A fost interceptat, dar şalupele plecate să-l captureze n-au găsit decît barca de cauciuc. Se presupune că a izbutit să scape, înot, fie pe vreunul din vasele ancorate în rada portului, fie pe ţărm.

— Va să zică, asta a fost !

Despărţindu-se de plutonierul Dungu, Neagu se refugie într-unul din locurile sale preferate, ca să se poată gîndi în linişte la cele întîmplate.

„În definitiv — se întrebă — ce-i fusese mai uşor infractorului ? Să se refugieze pe vreun vas sau să caute să ajungă, înotînd, la ţărm ?"

Desigur, de vreme ce infractorul fusese interceptat în acel sector, părea mult mai

probabil că izbutise să se refugieze pe țărm, în timp ce el se lăsase furat de somn.

„Stai puțin, băiete ! se contrazise Neagu. Oare infractorul de azi-noapte să fi fost chiar atît de prost informat, încît încă să nu fi aflat că este imposibil ca cineva să încerce să se apropie de țărm, dinspre mare, fără a fi descoperit ? Mai ales de acest lucru au avut pînă acuma destul timp să se convingă toți infractorii, indiferent de intențiile lor".

Continuînd monologul, Neagu ajunse la concluzia că era aproape imposibil de presupus că infractorul, vrînd să se salveze, alesese, ca singura cale posibilă, țărmul. Dacă nu era un „novice" — și Neagu știa că în asemenea acțiuni pline de riscuri nu sînt trimiși decît indivizi experimentați — a încerca să atingă înot țărmul însemna a intra singur în „gura lupului".

Numai într-un singur caz ar fi riscat, încercînd să se salveze pe această cale : doar dacă ar fi știut că la ora aceea un anumit sector de pe țărm este descoperit.

În clipa cînd ajunse la această constatare, bănuiala îl înhăță de suflet. Și tot acum panica, înfricoșătoare și deznădăjduită, căpătă conținut :

Monica !

I se păru atît de absurdă, atît de înnebunitoare bănuiala, încît fără voie gemu de parcă l-ar fi înjunghiat cineva.

„Peste putinţă !... Peste putinţă ca ea să facă una ca asta. Monica mă iubeşte, sincer mă iubeşte !“

Îşi vorbea tare, auzea cuvintele, dar ele nu aveau nici un ecou în sufletul său. Şi nu aveau nici un ecou fiindcă, în timp ce încerca să se convingă de nevinovăţia Monicăi, îşi aminti că somnul îl toropise curînd după ce mîncase una din cele trei bomboane trimise de ea. Îşi mai aminti că, în ciuda eforturilor făcute ca să rămînă treaz, adormise ca un buştean, să tai lemne pe el.

„Nu se poate !... Este imposibil !... Nu pot să cred că poate exista o fiinţă pe pămînt care să fie în stare să se prefacă în aşa măsură“.

Cuvintele nu exprimau exact ceea ce simţea. Neagu nu dorea să găsească argumente ca s-o absolve pe Monica de orice vină. El simţea nevoia unei certitudini, indiferent dacă era sau nu în favoarea ei.

Începu prin a reconstitui clipă de clipă idila lui cu Monica, din ziua cînd o cunos-

cuse şi pînă în prezent. De altfel, şi întîmplările erau toate de dată recentă. Nu trecuseră mai mult de trei săptămîni de cînd se cunoscuseră. Îşi aminti fiecare cuvînt, fiecare gest al ei. Şi atunci cînd termină de retrăit prin amintire tot ce se întîmplase între el şi Monica — timp de trei săptămîni nu se văzuseră decît de cinci ori — rezultatul la care ajunse nu fu deloc o certitudine, ci doar o concluzie parţial favorabilă ei. Existau, desigur, semne de întrebare, unele chiar neliniştitoare. Existau şi motive de suspiciune. Totuşi nu putea crede că fusese posibil ca, timp de trei săptămîni, Monica să fie în stare să se prefacă în aşa măsură, încît măcar o clipă să nu-şi trădeze cea de-a doua faţă, de fapt cea adevărată. Cu alte cuvinte, i se părea imposibil că Monica — fără să simtă şi în realitate — putuse juca atît de perfect rolul fetei care iubeşte cu adevărat. „De fapt, raţionamentul ăsta nu constituie un argument obiectiv“ se contrazise.

Dar oare în cazul acesta, era el în stare să găsească şi argumente obiective ? Da, era în stare. În definitiv, ce justifica suspiciunea ? Faptul că infractorul alesese ca loc posibil de infiltrare tocmai sectorul

unde făcea el serviciul de pază ? Da !... Şi de ce tocmai acest sector îl alesese ? O simplă întîmplare ? Nu ! Desigur, fiindcă ştiuse dinainte că exista o porţiune din ţărm „descoperită“. Aceea care intra în raza de supraveghere a lui Neagu, drogat între timp cu bomboana Monicăi... Dar Monica nu numai în noaptea aceasta îi trimisese dulciuri. Prima dată, prin King, îi „expediase“ o pralină. O hăpăise imediat, dar somn nu i se făcuse deloc. De ce să creadă că atunci fusese vorba de o inofensivă pralină, iar acum de bomboane ce conţineau cine ştie ce somnifer ? Dacă totuşi nu a fost decît o coincidenţă absurdă, aşa cum se întîmplă de atîtea ori în viaţa de toate zilele ?

„Dar dacă n-a fost o coincidenţă ?“ îşi răspunse.

Într-adevăr, dacă Monica nu era aceea pe care o credea el, ci o agentă a unei puteri străine care profitase de buna lui credinţă ? Dacă bomboana conţinuse într-adevăr un somnifer şi, mai ales, dacă infractorul, în timp ce el dormea dus, izbutise să atingă ţărmul, iar acuma, ajutat de Monica, punea la cale cine ştie ce ticăloşie ?

„Chiar dacă ar exista numai un singur procent de suspiciune trebuie să raportez tovarăşului comandant !“ se hotărî pînă în cele din urmă.

Ascultîndu-l pe Neagu, căpitanul Spiridonescu, care numai ce venise în control la pichet, uită să mai tragă din ţigară. Ea se consumă singură... Abia cînd simţi că-i frige degetele o strivi de marginea scrumierei. Dădu să aprindă alta, dar, neavînd cutia de chibrituri la îndemînă, pînă s-o găsească, absorbit de cele ce povestea ostaşul din faţa lui, uită că avusese chef să fumeze.

Avînd în mai multe rînduri prilejul să constate la Neagu nu numai un excepţional spirit de observaţie, dar şi o pătrunzătoare logică deductivă, căpitanul Spiridonescu îşi spusese că acesta, dacă ar urma o şcoală de specialitate, ar putea deveni un foarte bun ofiţer de grăniceri. Mai mult decît atît, chiar se hotărîse ca, mai tîrziu, spre sfîrşitul perioadei de stagiu, să stea de vorbă cu el spre a-l determina să rămînă în armată.

Acum, ascultîndu-l, din nou avea prilejul să constate că puţini dintre ostaşii de sub comanda sa ar fi putut da o

interpretare atît de justă unor fapte în aparență mărunte și lipsite de importanță. Neagu vorbea cu o voce monotonă, fără modulații, ca și cînd cele ce povestea nu aveau nici o legătură cu persoana sa. Și cu toate acestea, dincolo de cuvinte, căpitanul sesiza amărăciune, tristețe și o ascunsă mînie.

— Tovarășe căpitan, așa s-au petrecut lucrurile. În ce măsură ea are vreun amestec, asta rămîne să se verifice. În orice caz, eu am călcat consemnul — și nu o singură dată — și sînt gata să primesc pedeapsa pe care o veți hotărî. Chiar dacă pînă la urmă se dovedește că e o fată cinstită, vina mea rămîne aceeași. Fiindcă tot atît de bine putea să fie o infractoare pe care eu, încălcînd consemnul, fără voia mea am ajutat-o.

— ...Și cum se numește... cunoștința asta a dumitale ?

— Monica Ursu.

Căpitanul își însemnă numele.

— Ce fel arată ?

— E tare frumoasă, tovarășe căpitan !

— Răspunsul acesta nu-mi spune mare lucru. Nu ai putea să mi-o descrii ?

— Desigur ! E înaltă... are ochi albaștri...

Şi Neagu continuă descriind-o foarte exact, fără dificultate, fiindcă o vedea cu ochii închipuirii de parcă ar fi fost aievea.

— Unde locuieşte ? Strada, numărul...

Neagu ridică din umeri.

— Nu ştiu, tovarăşe căpitan. Nu mi-a spus, şi mie nu mi-a trecut prin minte s-o întreb.

— Iată un răspuns care mă surprinde. Că ea nu ţi-a spus unde stă, la drept vorbind, nu e chiar de mirare. Dar că dumitale nu ţi-a venit în minte s-o întrebi, asta nu mai înţeleg. Nu înţeleg cum de a fost posibil ca tocmai dumneata, care ai dovedit cu diferite prilejuri mult spirit de observaţie, nu ai sesizat că ea în mod intenţionat uita de fiecare dată să-ţi spună unde locuieşte. Atunci cum vă întîlneaţi ? Fixaţi locul în prealabil ?

— Da, tovarăşe căpitan.

— Şi dacă s-ar fi întîmplat ca dumneata să nu poţi veni ? De pildă, să fi fost oprit din învoire. Cum v-aţi mai fi întîlnit data următoare ? Nu te-ai gîndit niciodată şi la o asemenea eventualitate ?

— Ba da, tovarăşe căpitan.

— Atunci ?

Neagu oftă descurajat, ruşinat.

— Totuşi, n-am întrebat-o, tovarăşe căpitan.

— De ce?

— Fiindcă nu mi-a trecut prin minte s-o întreb. Fiindcă nu am considerat necesar s-o întreb. Fiindcă..., fiindcă am fost un mare nătărău, tovarăşe căpitan. Pur și simplu, ea a cîntat și eu am jucat. Cum de a fost posibil, îmi dau abia acum seama. Iată, de pildă, în cazul acesta. De ce nu mi-a venit în minte s-o întreb unde stă? Ce ar fi fost mai firesc decît o asemenea întrebare? N-am făcut-o şi ştiţi de ce? Fiindcă s-a priceput atît de bine să-mi descrie casa — încăperile toate, grădina cu trandafiri şi regina nopţii —, încît, dacă există cu adevărat, și dacă aş trece din întîmplare prin faţa ei, sînt sigur că aş recunoaşte-o. Înţelegeţi, tovarăşe căpitan? Tocmai datorită faptului că-mi vorbea mereu de ea, numind-o „casa noastră“, şi că s-a priceput — nu exagerez deloc — să mă facă s-o văd fără să mi-o arate n-am simţit nevoia s-o întreb. Cu alte cuvinte, tovarăşe căpitan, oricît s-ar părea de curios, n-am întrebat-o fiindcă ştiam unde stă. Poate nu am fost destul de clar, tovarăşe căpitan...

— Ba da ! Ai fost destul de clar. Din punct de vedere psihologic, purtarea ta se explică.

— Mai este încă ceva, tovarăşe căpitan. Într-adevăr m-am gîndit şi la eventualitatea că s-ar putea întîmpla, din motive independente de mine, într-o zi să nu pot fi prezent la întîlnire. Dar o asemenea perspectivă nu m-a neliniştit. Şi nu m-a neliniştit numai şi numai din cauza cîinelui, a lui King. Îmi ziceam că ea oricînd, prin King, poate să mă găsească. Cred că şi acesta a fost un motiv pentru care nu am simţit nevoia să aflu efectiv adresa ei. Dacă nu sînt cumva nedrept cu ea, bănuindu-o, atunci să ştiţi că a jucat tare, tovarăşe căpitan.

— Vrei să spui că şi-a jucat rolul bine ?

— Da, asta am vrut să spun. Că şi-a jucat rolul — în cazul că a jucat — admirabil. Cred că şi altul, mai experimentat decît mine, — eu nu am avut de-a face pînă la vîrsta mea cu prea multe femei — tot s-ar fi lăsat păcălit.

— Am să-ţi pun, Neagule, o întrebare mai delicată, la care te rog să-mi răspunzi cinstit : care sînt sentimentele dumitale faţă de această Monică.

— Tovarăşe căpitan, nu ştiu dacă trebuie să răspund că am iubit-o sau că o iubesc încă. Totuşi, ca să fiu sincer, şi faţă de dumneavoastră, şi faţă de mine, trebuie să răspund aşa : atîta vreme cît nu ştiu sigur dacă are sau nu vreun amestec în treaba aceasta o mai iubesc, tovarăşe căpitan.

— Bine ! Apreciez sinceritatea dumitale. Dar să revenim la cele discutate. Informaţiile pe care mi le-ai dat sînt vagi. Ce mi-ai putut spune ? Numele ? Mai mult ca sigur fals. Din descrierea dumitale, probabil fidelă, îmi pot închipui cam cum arată. Dar gîndeşte-te ! Acum, în plin sezon, cîtor fete de pe întreg litoralul nu li s-or fi potrivind semnalmentele Monicăi : înaltă, brunetă, cu ochi albaştri etc. etc. Alta ar fi situaţia dacă mi-ai putea spune unde locuieşte. Îţi dai seama, nu ?

— Desigur, tovarăşe căpitan.

— S-ar putea cerceta ce hram poartă. E necesar mai ales dacă bomboanele sînt, de fapt, somnifere. Dar în legătură cu adresa ei, din păcate, nu ne poţi da vreo informaţie, măcar cît de vagă. Ţi-ai explicat şi mi-ai explicat de ce n-ai întrebat-o unde stă. Totuşi, eu am să insist,

punîndu-ţi încă o întrebare. Şi ştii de ce ? Fiindcă vreau să-mi dau seama cît de primejdioasă este această Monica. Cu alte cuvinte, în ce măsură se împleteşte la ea inteligenţa şi perfidia.

Spuneai mai adineauri că n-ai simţit nevoia să ştii unde stă, deoarece erai convins că în cazul cînd s-ar fi întîmplat să nu te poţi duce la întîlnire, din motive independente de voinţa ta, prin King ea avea posibilitatea să restabilească legătura cu dumneata. Exact ?

— Da, tovarăşe căpitan.

— Bun !... Dar dacă te-ai îndrăgostit de ea în mod serios — aşa cum mi-ai mărturisit — nu ţi-a fost teamă că totuşi s-ar putea întîmpla ca ea să nu vrea să te caute ?

— Şi de ce să nu vrea să mă caute ? întrebă Neagu cu naivitate, neînţelegînd sensul întrebării.

— Motive cîte vrei. Să zicem fiindcă, între timp, întîmplarea a făcut să cunoască un alt băiat pe care să-l placă mai mult. Într-o asemenea eventualitate, ea, şi nu dumneata, ar fi absentat de la întîlnire. Ei bine, nu ţi-a trecut prin minte niciodată că s-ar putea întîmpla şi aşa ceva ?

— Nu, tovarăşe căpitan !

— Curios ! Va să zică, nu te-ai îndoit niciodată de ea, de vreme ce nu ai simţit nevoia să ştii unde o poţi găsi — în cazul cînd din cauza ei aţi înceta să vă vedeţi — dacă nu din alt motiv atunci măcar pentru a avea cu ea o explicaţie.

— Vedeţi, tovarăşe căpitan, tocmai de aceea vă raportam că a jucat tare. Fiindcă a izbutit să mă convingă că şi ea mă iubeşte. Vă mărturisesc, au fost momente cînd am crezut că ţine la mine mai mult decît eu la ea. N-o ştiu din proprie experienţă, pentru că mi se întîmplă pentru prima dată să mă îndrăgostesc, dar am citit în cărţi că atunci cînd iubeşti, chiar dacă eşti convins că dragostea ta este împărtăşită, nu scapi de îndoieli, de temeri : dacă totuşi te înşeli şi femeia dragă nu ţine la tine ? Probabil că rădăcina geloziei constă în îndoială. Ei bine, ea a jucat aşa de bine, a ştiut să-mi insufle atîta încredere, încît eu n-am cunoscut îndoiala, tovarăşe căpitan. Ea a izbutit să sădească atît de puternic în sufletul meu credinţa că sînt iubit cu adevărat, încît şi acum, în ciuda bănuielilor care apasă asupra ei, în urma celor întîmplate, pînă nu am dovada contrarie continui să mai cred în ea.

— Foarte bine, Neagule ! Vom cerceta, şi dacă o asemenea dovadă există o vei afla şi dumneata. Pînă atunci îţi interzic în mod categoric să împărtăşeşti şi altcuiva cele ce mi-ai raportat mie. Este un ordin, caporal Neagu Stratulat.

— Am înţeles, tovarăşe căpitan !

CAPITOLUL VI

— Din păcate, e sigur acum că flăcăul s-a lăsat îmbrobodit.

Cel care vorbise era maiorul Gorunescu, ofiţer de securitate, iar aceia cărora li se adresa, căpitanul Spiridonescu şi locotenentul major Piroiu.

— Va să zică, iubita lui....

— Ce mai iubită ! îl întrerupse maiorul Gorunescu pe căpitanul Spiridonescu. O iubită care şi-a bătut tot timpul joc de el. Nu există în oraş nici o persoană cu numele de Monica Ursu. Pe de altă parte, numele acesta este necunoscut atît la muzeul regional, cît şi la Sfatul popular. Asta în ceea ce priveşte pe părinţi.

— Va să zică minciuni pe toată linia! trase concluzia locotenentul major Piroiu.

— Cu alte cuvinte, lucrurile stau cam aşa : unul dintre ostaşii dumneavoastră — caporalul Neagu Stratulat — a cunoscut cu trei săptămîni în urmă, în faţa cinematografului „Mihail Eminescu", o fată. O fată care se grăbeşte să-şi facă autobiografia. Mă rog, sumară, dar totuşi o autobiografie : tatăl muzeograf, mama salariată la Sfatul popular al oraşului. Un frate aviator, celălalt navigator pe un cargou. Dumneaiei studentă în anul al III-lea la facultatea de filologie.

Dacă e frumoasă sau urîtă nu ştim. După spusele ostaşului, chiar foarte frumoasă. În orice caz, frumoasă, urîtă, lui i se aprind călcîiele. Ea, la fel, victimă a fatalului „coup de foudre". În definitiv, în viaţă se întîmplă şi asemenea „iubiri fulger". Neobişnuit nu ar fi nici faptul că fata are un cîine dresat, pe care, folosindu-l în chip de curier, face să parvină iubitului ei, atunci cînd acesta se află în post, scrisori de dragoste, praline şi bomboane de ciocolată. Cu oarecare indulgenţă, iniţiativa originală şi ingenioasă a fetei ar putea fi scuzată mai ales dacă ţinem

seama că tinerii nu se văd decît duminica, şi atunci doar cîteva ore. Nu-i aşa ?

Maiorul Gorunescu dădea explicaţii cu un asemenea ton, încît nici căpitanul Spiridonescu şi nici locotenentul major Piroiu nu ştiau dacă vorbeşte sau nu serios. Cu toate acestea urmăreau amîndoi foarte atenţi argumentaţia ofiţerului de securitate.

— Nici afirmaţia flăcăului că, scurt timp după ce a mîncat bomboana, i s-a făcut teribil de somn, atîta somn, încît, pentru a doua oară, călcînd consemnul — şi de data asta mai grav —, a adormit pur şi simplu, nu ar fi luată, în sine, un motiv de suspiciune. În definitiv, dacă se mai întîmplă cîteodată ca vreun ostaş să adoarmă în post, asta un înseamnă neapărat că a ronţăit o bomboană în compoziţia căreia cineva a strecurat un somnifer.

Cînd însă toate acestea au devenit grave capete de acuzaţii împotriva acestei Monica ? Din clipa cînd la analiză s-a constatat că bomboanele conţin într-adevăr un somnifer. Dacă Neagu le-ar fi mîncat pe toate odată, n-am fi avut dovada certă a vinovăţiei ei. Acuma ne este clar de ce pretinsa Monica şi-a dat un nume fals. Mai

mult decît atîta, prudentă, temîndu-se ca nu cumva nătărăul ei de iubit s-o caute acasă cine știe din ce motiv, şi astfel să se dea de gol, s-a ferit să-i comunice chiar o adresă fictivă, fiindcă pe cea adevărată în nici un caz nu era cazul să i-o dea, din motive lesne de înțeles.

Maiorul Gorunescu făcu o pauză ca să-și aprindă o țigară. De ea profită căpitanul Spiridonescu ca să întrebe :

— Tovarășe maior, trebuie să presupunem că Neagu s-a trezit singur, și numai după o oră de somn, fiindcă n-a mîncat decît o singură bomboană ?

— Fără îndoială. Doar dacă le-ar fi mîncat pe toate trei, Neagu ar fi înghițit doza întreagă — după cum vă puteți da seama, pretinsa Monica a fost convinsă că Neagu le va mînca pe toate. Dar s-a înșelat. Cine este ea în realitate nu știm. Mai mult, cu excepția lui Neagu, nimeni dintre noi nu știe cum arată la față. Ca să putem afla exact ce hram poartă trebuie s-o cunoaștem și noi. Singurul care ne-ar putea ajuta la treaba asta este Neagu. Veți vedea imediat în ce fel. În prealabil, aș vrea să cunosc, tovarășe căpitan, părerea dumneavoastră personală despre Neagu

Stratulat. Fiindcă toate datele personale privind pe caporal îmi sînt cunoscute.

Căpitanul Spiridonescu nu se grăbi cu răspunsul. Şi nu se grăbi fiindcă îi era greu s-o facă. Voia să fie cît mai concis în caracterizarea ce i se ceruse, dar era conştient că nu va izbuti.

— Tovarăşe maior, aş putea să vă răspund : părerea mea este că putem avea încredere în el. Deplină încredere şi îmi iau toată răspunderea pentru cele ce afirm. Dar chiar dacă pe dumneavoastră răspunsul acesta v-ar mulţumi, pe mine în nici un caz. Dacă sînteţi în posesia tuturor datelor care privesc pe acest ostaş — aşa cum ne-aţi spus — atunci ştiţi că datorită sesizării lui, colaborînd cu grăniceri din ţara vecină, au putut fi descoperiţi şi arestaţi doi agenţi ai unei puteri străine.

— Cunosc ! Sînt informat.

— Cu atît mai bine. Împrejurarea aceea dovedeşte, după părerea mea, calităţile deosebite cu care este înzestrat Neagu Stratulat : spirit de vigilenţă, de observaţie, inteligenţă deductivă. Chiar şi în cazul acesta, cînd s-a lăsat păcălit ca un novice, s-a comportat ca atare numai pînă la un punct. Atunci cînd s-au ivit primele suspiciuni...

— Atunci cînd a fost în măsură să sesizeze motivele de suspiciune, rectifică maiorul Gorunescu.

— Exact ! Atunci cînd a fost în măsură să sesizeze motivele de suspiciune, calitățile sale de care am amintit s-au „reactivizat". Mai mult decît atît, Neagu ne-a făcut dovada că are curajul răspunderii. Poate un altul în locul lui, de teama unor eventuale sancțiuni, ar fi tăcut mîlc și, în cel mai bun caz, ar fi căutat să rupă orișice fel de legătură cu așa-zisa Monica.

— Tovarășe căpitan — îl întrerupse maiorul — mă bucur că aveți păreri atît de bune despre Neagu Stratulat. Dumneavoastră mi-ați confirmat ceea ce de fapt reiese în mare parte și din materialele care mi-au stat la dispoziție. Sînt întru totul de acord cu dumneavoastră că Neagu Stratulat este inteligent, perspicace, bun observator și că are o remarcabilă logică deductivă. Dar vă întreb pe dumneavoastră, care îl cunoașteți de mai mult timp : credeți că l-am putea folosi ? Cu alte cuvinte, pe lîngă calitățile enumerate, credeți că posedă încă una, în cazul care ne interesează, esențială : stăpînirea de sine ? Mai precis, Neagu Stratulat aflînd că fata de care s-a îndrăgostit este o dușmană sau

în cel mai bun caz o unealtă în mîna unui dușman înrăit al Republicii noastre, aflînd că acestei Monica puțin îi pasă de sentimentele lui și că în realitate vrea doar să se folosească de el ca de o unealtă, ei bine, aflînd toate acestea, credeți că va putea de data asta doar să joace rolul îndrăgostitului fără ca partenera lui — după felul cum a lucrat pînă acuma, inteligentă — să prindă de veste ?

— Tovarășe maior, absolut cu toată certitudinea nu v-aș putea răspunde : da ! E tînăr, nu are experiență și, pe deasupra, este îndrăgostit. Totuși, nu pot ignora faptul că atunci cînd și-a dat seama că există motive de suspiciune împotriva așa-zisei Monica a venit să ne sesizeze. Asta ce poate să însemne ? După părerea mea că mai presus decît dragostea el prețuiește jurămîntul militar. Or, tocmai purtarea aceasta a lui, care denotă simț de răspundere, mă face să cred că va izbuti să se achite de misiunea pe care i-ați încredințat-o. Există în băiatul acesta o forță morală care, adăugată însușirilor amintite, îl face apt pentru fapte mult mai însemnate.

Maiorul Gorunescu părea cufundat în contemplarea unui creion roșu și bont, scorojit de dinții cuiva foarte nervos. În

realitate se gîndea la cele spuse de căpitanul Spiridonescu. Misiunea care voia să i-o încredinţeze lui Neagu nu era uşoară.

„Fir-ar al naibii, măcar dacă ar fi jucat vreodată în vreo echipă de amatori !" îşi spuse, vîrînd în buzunar ciotul de creion.

— Aş vrea să mai stau puţin de vorbă cu el, se adresă apoi locotenentului major Piroiu care urmărise atent întreaga discuţie.

— Am prevăzut că veţi voi să staţi de vorbă cu el şi l-am adus aici. Aşteaptă alături.

Locotenentul major Piroiu ieşi şi făcu semn caporalului Neagu să intre.

— Te-am chemat să stăm puţin de vorbă, tovarăşe caporal, îl lămuri maiorul Gorunescu. De acord ?

— Ordonaţi, tovarăşe maior !

— Mai întîi, te rog să-mi povesteşti, cît mai exact, în ce împrejurare ai cunoscut-o pe fata aceea care se numeşte Monica Ursu.

Neagu începu să povestească ceea ce, de fapt, cititorii cunosc.

— ...Pe urmă mi-am dat seama că păşim alături.

— Stai puţin ! Te rog să-ţi aminteşti cine a avut iniţiativa.

— Tovarăşe maior, cred că ea.

— Va să zică, ea te-a „agăţat“.

Aşa era maiorul Gorunescu : nu putea rezista tentaţiei de a folosi expresii care îl amuzau.

— Cred că da, tovarăşe maior.

— Nu eşti sigur ?

— Dacă ţin seama de firea mea, sînt sigur, tovarăşe maior.

— Să mergem mai departe !... Cînd vă întîlneaţi, despre ce discutaţi ?

— De cele mai multe ori ea făcea planuri de viitor în legătură cu noi doi. Pe urmă, mai discutam despre o mulţime de fleacuri.

— În legătură cu viaţa ostăşească nu te-a întrebat nimic ? Vreau să spun, nu a căutat că te tragă de limbă ca să afle niscai secrete militare ?

— Niciodată, tovarăşe maior !

— Mda ! Era şi de aşteptat !

O clipă faţa lui Neagu se lumină de speranţă :

— Dacă îmi permiteţi să întreb, tovarăşe maior, aţi ajuns la concluzia că nu există motive de suspiciune ?

— Îmi pare rău, tovarăşe caporal, că trebuie să te dezamăgesc, dar cercetările de pînă acum nu ne îngăduie să tragem o

asemenea concluzie. Află că nu există în oraş o „domnişoară“ cu numele de Monica Ursu.

— Nu ?

— Mai află că numele de Ursu este necunoscut atît la muzeul regional, cît şi la Sfatul popular.

Neagu nu răspunse. Se întunecă şi mai tare la faţă.

— Să ştii, aceasta este o informaţie absolut sigură, adăugă maiorul.

Abia acum Neagu riscă o întrebare :

— Atunci cine este în realitate această... această individă ?

— Deocamdată nu ştim. Vom afla însă. Cu ajutorul dumitale vom afla, caporal Neagu Stratulat.

— Ce trebuie să fac, tovarăşe maior ?

— Vreau să-ţi pun o întrebare mai delicată. Ţi-e dragă ?

— Da, tovarăşe maior.

— Spune-mi, ştii cum trebuie procedat atunci cînd cineva leşină aşa dintr-o dată ?

— Este stropit cu apă !

— Dar dacă nu există apă la îndemînă ?

— I se trag palme, tovarăşe maior.

— Exact. Ei bine, băiatule, ca să te dezmeticeşti, am să-ţi trag şi eu un fel de palme. Pregăteşte-te să le primeşti.

Măi băiete, află că această Monica Ursu pe care n-o cheamă nici Monica şi nici Ursu, merită nu dragoste, ci ură şi dispreţ. Speculînd timiditatea dumitale, nevoia de dragoste, atît de firească la fiecare tînăr, a izbutit să te facă să crezi că te iubeşte şi că nu-şi doreşte altceva decît să te ia de bărbat. În ce scop ? Ca să se folosească de dumneata în atingerea unor scopuri, în nici un caz curate. A şi încercat s-o facă, atunci cînd ţi-a trimis prin cîine nişte bomboane care, aşa cum de altfel ai bănuit, conţineau un narcotic. Nu ştiu însă în ce măsură a izbutit. Dar asta o vom afla tot prin dumneata.

Spune-mi, caporal Neagu, mai este nevoie să-ţi trag şi alte „palme“ sau te-ai dezmeticit ?

— Nu mai e nevoie, tovarăşe maior.

— Atunci e bine.

— Tovarăşe maior, îmi permiteţi să vă pun o întrebare ?

— Poftim !

— Ce urmăreşte ? Este ea o spioană ?

— Ipotetic, da ! Numai că nouă nu ne este permis să acţionăm doar pe bază de ipoteze. Ipotezele trebuie verificate. Ca să verificăm este nevoie s-o cunoaştem. Or, dintre noi toţi, dumneata eşti singurul care

ştii măcar cum arată la faţă. Apropo, cînd urmează să vă întîlniţi ?

— Duminică.

— Unde ?

— În parc ! Nu trebuie s-o mai întîlnesc ?

— Dimpotrivă ! Va trebui să fii punctual la întîlnire. Ba, mai mult decît atît, va trebui să te porţi faţă de ea ca şi cînd nimic nu s-ar fi întîmplat. Ea trebuie să continue să te creadă acelaşi îndrăgostit pînă peste urechi, care abia aşteaptă să se însoare cu ea.

Iată, caporal Neagu Stratulat, în ce fel îţi cerem să ne ajuţi. Ştiu, nu e o treabă deloc uşoară. Dacă nu-ţi joci bine rolul, strici totul. Ei, ce părere ai ? Te simţi în stare să îndeplineşti o asemenea însărcinare ? Gîndeşte-te, înainte de a răspunde, că ai de-a face cu o duşmană periculoasă care, aşa cum singur ai avut ocazia să te convingi, nu este deloc proastă.

Neagu se gîndi înainte de a răspunde :

— Tovarăşe maior, cred că o voi putea îndeplini.

— Răspunsul acesta ne bucură, tovarăşe caporal ! Să ştii că noi, dacă îţi încredinţăm această misiune, o facem tocmai fiindcă sîntem convinşi că te vei achita

de ea în mod conştiincios. Acum te poţi duce. Mîine, un tovarăş căpitan îţi va da unele instrucţiuni, de care vei avea neapărată nevoie ca să izbîndeşti.

După ce Neagu ieşi din birou, maiorul Gorunescu îşi aprinse o nouă ţigară şi trase cîteva fumuri cu multă satisfacţie.

Locotenentul major Piroiu, care tăcuse mai tot timpul, întrebă:

— N-am înţeles de ce aţi insistat să aflaţi cine pe cine a „agăţat".

— Fiindcă faptul acesta are importanţă. Dacă el ar fi avut iniţiativa, toată problema ar fi trebuit analizată şi dintr-un alt punct de vedere. De pildă, ar fi trebuit să ne întrebăm ce a determinat-o să accepte. Sau, altfel spus, ce motive a avut. Acum, cînd ştim cu cine avem de-a face, două ar putea fi aceste motive. Ori s-a gîndit că nu-i strică să cunoască un grănicer de la care ar putea smulge unele informaţii, ori, pur şi simplu, i-a plăcut ca bărbat muntele ăsta de flăcău. În orice caz, nu pentru că, în îndeplinirea însărcinării care a adus-o aici în oraş, avea nevoie de ajutorul lui. Că ulterior, constatînd cît de tare i s-au aprins băiatului călcîile după ea, i-ar fi dat prin minte să-l folosească pentru a-şi

îndeplini mai uşor scopul, asta e cu totul altceva.

Faptul însă că ea l-a „agăţat" ne face să presupunem cu totul altceva. Anume că, în îndeplinirea însărcinării pentru care se află aici în oraş, avea — şi poate mai are încă — neapărat nevoie şi de altcineva, probabil tocmai de un grănicer de-al dumneavoastră. Dacă ţinea seama că, de la început, rolul ei a fost perfect conturat, abia avem motive să presupunem că într-adevăr aşa stau lucrurile.

Şi lucrul acesta este important, fiindcă nu avem nevoie să urmărim decît o singură pistă : *Neagu—Monica.* Cu alte cuvinte, atîta vreme cît această Monică se mai interesează de Neagu — este de văzut — nu trebuie să ne temem că are şi altă posibilitate de a-şi pune planul în aplicare.

— Asta înseamnă că ea avea nevoie de un grănicer şi nu neapărat de Neagu.

— Fără îndoială.

— Cu Neagu s-a cam înşelat dumneaei.

— Dacă nu cumva greşim toţi trei, atunci putem spera că flăcăul ne va putea fi de mare folos. Şi mie îmi face impresia, tovarăşe căpitan, că este o forţă mai mult în devenire. Trebuie ajutat, sprijinit îndeaproape. Apoi, după o pauză : va să zică,

duminică se va juca primul act. Numai să nu lipsească din scenă protagonista.

Locotenentul major Piroiu se uită la el întrebător.

— Da, da, să nu lipsească din scenă protagonista, repetă ofiţerul de securitate.

— Şi de ce ar lipsi ?

— Dacă datorită bomboanei, Monica Ursu şi-a atins scopul, cu alte cuvinte dacă nu mai are nevoie de Neagu, atunci sigur nu va veni la întîlnire. Ar fi o treabă afurisit de neplăcută, fiindcă va trebui să ne îndreptăm pe o cu totul altă pistă cercetările.

Era duminică. O duminică aidoma cu cele dinainte. Pe străzi, puhoi de lume. Neagu, care de data asta se răzleţise „din ordin“ de tovarăşii săi, grăbea spre centrul oraşului. Numai că acum se grăbea din cu totul alte motive. Se grăbea nu fiindcă îi era dor de Monica. Din ziua cînd maiorul Gorunescu îi trăsese „palmele“ acelea, Monica încetase să mai existe pentru el. O iubise !... Mult o mai iubise !... Atîta cît nici nu-şi putuse închipui că un om poate fi în stare. Ce de mai planuri îşi făcuse !... Şi ce fericit fusese în cele trei săptămîni cîte se scurseseră de cînd o cunoscuse.

Dar tocmai cînd se aştepta mai puţin, venise dezmeticirea. Monica minţise, jucase numai rolul femeii îndrăgostite. Şi el? El fusese un nătărău şi se lăsase păcălit.

„Tu nu ştii cum te iubesc!“ îi spusese ea.

Sau :

„Nu există femeie care să nu-şi dorească a fi iubită de un om ca tine, Neagule“.

Cum îl mai minţise !... Cît de convingător se pricepuse să mintă ! Cum să n-o fi crezut ? Cine n-ar fi crezut-o ? Cine nu s-ar fi lăsat mistificat de tonul cald, de cuvintele care păreau că izvorăsc din inimă ? Cine şi-ar fi putut da seama că mîngîierile, sărutările ei sînt prefăcute ? Nici un gest nefiresc, nici un cuvînt care să sune fals, nimic, nimic discordant. Blestemata !... Bine îşi mai jucase rolul. Şi-l jucase aşa poate tocmai fiindcă n-o făcea pentru prima dată. Cine ştie dacă altcineva, înaintea lui, nu fusese victima perfidiei ei.

Dar cu el nu-i va merge. Acum, în sfîrşit, ştia : între el şi Monica se desfăşura o neobişnuită competiţie. Prima repriză o cîştigase ea. A doua însă va fi a lui. În această a doua repriză va folosi, asemenea ei, ca armă principală, prefăcătoria.

La plecare, locotenentul major Piroiu, comandantul de pichet, îi spusese :

— Sper că ai să fii la înălţime, Neagule.

— Am să fiu, tovarăşe locotenent major.

— Atunci, noroc ! Şi nu uita că succesul acţiunii depinde numai de dumneata.

„Nu le voi înşela încrederea care şi-au pus-o în mine. Monica nu-şi va da seama că *ştiu*“, îşi spuse mărind pasul.

Se grăbea, nerăbdător să ajungă mai curînd în centrul oraşului. Era nerăbdător să vadă cum se va comporta ea. De data asta avea să fie un observator lucid. Greutatea misiunii sale doar în aceasta consta : pe de o parte, trebuia să joace rolul îndrăgostitului, iar pe de alta, să rămînă tot timpul observator lucid.

În sfîrşit ajunse în parc. Monica venise. Îl aştepta stînd pe o bancă. Îl zări de departe. Se ridică şi veni întins spre el. Chipul ei iradia bucurie. Zîmbea. Şi tare era frumoasă cînd zîmbea !...

— Bună, Neagule !

— Bună, Monica.

Luîndu-i braţul şi alintîndu-se :

— Te aştept de cinci minute. Am fost atît de neliniştită ! Îmi era teamă că n-ai să vii. Cu voi, militarii, niciodată nu poţi

să te bucuri dinainte. De fiecare dată cînd te aştept îmi fac fel de fel de gînduri.

— Iartă-mă, Monica, dar n-am nici o vină. Astăzi a durat mai mult controlul. Ştii doar că înainte de a fi învoiţi ni se controlează ţinuta de către ofiţerul de serviciu. Îţi închipui cum stăteam : pe ghimpi. Cînd ne-a dat drumul, am venit încoace aproape în goană. Şi pe căldura asta... Sînt numai o apă. Ştiam doar că mă aştepţi, draga mea.

Mergea bine. Nu avea ce să-şi reproşeze. După cîte îşi putea da seama, controlîndu-se, se comporta normal.

— Sărăcuţul de tine ! Dar nu trebuia să goneşti aşa. Aş mai fi aşteptat încă zece minute, un sfert de oră. Parcă ce importanţă are ? Nu te aştept zile şi nopţi, o săptămînă întreagă, ca să te văd cîteva ore ?

— Monica, şi eu nu te aştept la fel ?

— Ştiu, dragul meu. Să nu crezi că vreau să fiu răutăcioasă. Dar săptămîna asta a fost mai greu. Mi-ai lipsit mai mult ca de obicei.

— Spui drept, Monica ?

— De ce te-aş minţi ?

— E într-adevăr uimitor ! Şi mie mi-a fost mai greu săptămîna asta. Ştii, Monica,

am ajuns să cred că te iubesc din ce în ce mai mult, cu fiecare zi ce trece.

Neagu tot timpul se dedubla. Exista unul care juca rolul îndrăgostitului, celălalt, observator lucid, urmărea jocul, atent să descopere notele false, stîngăciile. Dar pînă acuma, observatorul lucid era mulţumit de jocul actorului.

— Ţi-e tare cald, Neagule ?

— Destul de cald, Monica.

— Atunci, haidem pe plajă. Faci o baie şi te răcoreşti.

— Faină idee !

Era pentru prima dată cînd îi făcea o asemenea propunere. Luară troleibuzul. Pe plajă, la ora aceea, puţină lume. În marea lor majoritate, „sezoniştii“ se odihneau în camerele elegantelor hoteluri.

Monica venise pregătită. În geanta ei de plajă încăpuseră un cearşaf, două prosoape, o carte de citit...

„Oare urmăreşte ceva !“ se întrebă el.

— Haidem în apă, Neagule !

— Haidem !

Abia acum, cînd o vedea în costum de baie, îşi dădu seama cu adevărat cît de sculptural îi era trupul.

Au intrat în mare umăr lîngă umăr, şi în cîteva rînduri „cerberul“ de la „Salva-

mar" a trebuit să le atragă atenţia, fluierînd că se îndepărtaseră prea mult. Monica înota excepţional. Cît priveşte pe Neagu, încă de la vîrsta de paisprezece ani traversa Dunărea şi se întorcea fără să se odihnească.

După ce au înotat şi s-au jucat în apă aproape o oră s-au reîntors pe plajă. Monica a întins cearşaful şi s-au lungit unul lîngă altul.

— Sînt atît de fericită, iubitule !

„Eşti pe dracu' !" îi replică el în gînd.

— Te iubesc, Monica.

— Ştiu, iubitule.

Îl sărută, pe urmă începu să-l mîngîie uşurel pe piept ca să-şi gîdile parcă palma cu puful creţ de pe pieptul lui musculos. Sub pretextul că-şi fereşte ochii de soare, Neagu o privea printre gene. Sta aplecată asupra lui, îl mîngîia şi se uita pierdută la el — pierdută parcă de atîta fericire.

„Ce bine joacă, blestemata ! îşi vorbi sieşi. Şi cît e de frumoasă !"

Ţinea o mînă deasupra frunţii în chip de streaşină, iar cu cealaltă, la rîndul său, o mîngîia pe umăr, ca să pară tandru. Sta aplecată asupra lui, foarte aproape, în nări avea mirosul trupului ei şi cu toate acestea o simţea şi se simţea atît de de-

parte. Undeva în el, ascunsă adînc, se cuibărise o mare amărăciune. Dar el o ignora. Mai precis se străduia s-o ignore. Şi în mare măsură izbutea, fiindcă altceva îl preocupa. Se uita printre gene la Monica aproape cu o curiozitate ştiinţifică. Era atent la fiecare gest, la fiecare modulaţie a vocii, căuta înțelesuri ascunse înapoia cuvintelor celor mai banale și mai ales își concentrase atenţia asupra ochilor ei, fiindcă citise pe undeva că ei sînt oglinda sufletului.

„Poate că ochii o trădează !“

Dar se înşela. Ochii ei păreau ai unei veritabile îndrăgostite. Uluit, se întreba cum de era posibilă atîta prefăcătorie ? Cu o înfrigurată curiozitate aştepta să vadă ce se va mai întîmpla, ce alte prefăcute mijloace va mai folosi ca să-l lege şi mai mult de ea.

Îşi aminti de recomandarea pe care i-o făcuse maiorul :

„Într-un fel trebuie să aduci vorba despre faptul că „te-a furat“ somnul în post. Altfel ar putea intra la bănuieli. Nu avem nici un motiv s-o credem proastă. Dimpotrivă“.

Îşi schimbă poziţia corpului, întinse mîna după pantaloni, luă din buzunar batista şi-i făcu un nod.

— De ce ai făcut nodul ? se interesă ea.

— Să nu uit să cumpăr de la farmacie nişte „Dormital".

— Ce, ai insomnii, iubitule ?

— Bine că mi-am adus aminte. Ştii că din cauza ta, ultima dată cînd l-ai trimis pe King, era s-o păţesc ?

Maiorul nu-l autorizase să meargă cu jocul atît de departe, dar nu putuse rezista ispitei. Spunînd : „...din cauza ta, ultima dată cînd l-ai trimis pe King era s-o păţesc", sperase că, luată pe neaşteptate, ochii Monicăi vor oglindi panică sau ceva asemănător.

— Din cauza mea ?

Ochii exprimau nedumerire, uimire nevinovată. Vocea era cea obişnuită. Pe faţa ei nici un muşchi nu tresări, nimic absolut care să trădeze dacă nu panică măcar o umbră de nelinişte.

— Da, din cauza ta, Monica. De fiecare dată, după ce ne vedem, noaptea am insomnii. Toţi ceilalţi dorm duşi. Îi aud sforăind cumplit pe unii, pe alţii scrîşnind din dinţi sau vorbind prin somn. Eu vreau să dorm, fiindcă ştiu că a doua zi voi fi obo-

sit, dar nu izbutesc. Mă gîndesc la tine, Monica sau chiar dacă nu mă gîndesc te *văd*. Fie că stau cu ochii închişi, fie cu ei deschişi, te văd de parcă ai fi aievea lîngă mine. Trec aşa orele, una după alta, somnul vine tîrziu — dacă vine — atunci cînd ceilalţi s-au săturat de el. A doua zi umblu ca buimac şi capul mă doare de oboseală. Dar cel mai rău este atunci cînd se întîmplă să intru de serviciu înainte de a apuca să aţipesc măcar o jumătate de oră, cum s-a întîmplat ultima dată cînd l-ai trimis pe King. Atunci am intrat aproape de miezul nopţii. Tu nu ai de unde să ştii, dar la jumătatea nopţii este cel mai greu să fii de pază. De cînd fac armata — şi sînt aproape doi ani — nu mi s-a întîmplat niciodată să mă fure somnul în timpul serviciului. Dar în noaptea de care ţi-am vorbit am adormit pur şi simplu. Închipuieşte-ţi ce obosit am fost dacă mi s-a putut întîmpla una ca asta. Şi îţi spun : am avut mare noroc că n-am dat de dracu. Numai puţin a lipsit să mă găsească tovarăşii mei dormind. Şi cum în noaptea aceea a fost şi alarmă, nu mă întreba ce aş fi păţit. Îţi spun : am avut noroc !... Mare noroc !

— Vai de mine ! se nelinişti prefăcut, dar jucînd perfect, Monica. Ce ţi-ar fi făcut ?

— Ei, ce mi-ar fi făcut ?... În orice caz, prea repede nu am fi avut prilejul să ne mai vedem. Acuma înţelegi de ce am nevoie de „Dormital". La noapte sînt iarăşi de pază. Am să mă culc devreme şi am să iau o jumătate de pastilă ca să pot trage un pui de somn pînă la miezul nopţii. Or, dacă apuc să dorm trei ore bune, n-am să mai aţipesc. Îţi spun drept, şi te rog să nu rîzi de mine, dar din noaptea aceea a intrat frica în mine.

— Bine, dar tu numai noaptea faci de serviciu ?

— Da' de unde ! Facem după cum ne vine rîndul. De exemplu, vineri am fost schimbul întîi. Diseară sînt schimbul doi, marţi schimbul trei, joi schimbul unu, sîmbătă schimbul doi şi aşa mai departe, tot din două în două zile.

Dîndu-i aceste explicaţii, Neagu nu făcea decît să se conforme instrucţiunilor primite.

— Crezi, Neagule, că ar fi mai bine pentru tine dacă nu ne-am vedea ? întrebă ea cu tristeţe. N-aş vrea ca din cauza mea să ai neplăceri.

Privirea ochilor ei oglindea în acele clipe numai tristeţe.

„Blestemato, cu cîtă naturaleţe ştii să minţi !" o ocărî în gînd.

— Cum poţi vorbi aşa, Monica ? Dacă s-a întîmplat o dată nu înseamnă că are să se mai întîmple. Mai ales dacă am să iau „Dormital". Nu ştiu dacă ai să mă crezi, dar mai mult mi-e ruşine decît teamă de pedeapsă. Nu-mi place să vorbesc despre mine, dar află că sînt apreciat de către comandanţii mei. Cînd îmi vine rîndul să fiu de pază, totdeauna mi se încredinţează acelaşi sector, acela unde m-a găsit King. E un sector mai dificil de supravegheat şi de aceea acolo fac de pază numai grănicerii cei mai de nădejde. Dar asta rămîne numai între noi, Monica.

— Crezi că mai era nevoie să-mi faci o asemenea recomandare ?

— Ştiu că nu era nevoie. Dar ni se vorbeşte atîta despre vigilenţă, despre păstrarea secretului, încît toate acestea, de la o vreme, ajung să-ţi intre în sînge. Dar acum gata ! Să vorbim despre altceva.

— Chiar că era şi timpul, dragul meu. Dar bine că mi-am adus aminte. Sîmbătă se întorc ai mei. Duminică la prînz ai să iei masa la noi. Cu acest prilej ai să-mi

cunoşti părinţii. Nu ţi-am spus pînă acuma, dar să ştii că le-am scris despre tine. Mai mult, le-am spus că ne vom căsători.

— Şi ei ce spun ?

— Ce să spună ! Sînt de acord. Tata mi-a scris cam aşa : „Fetiţo, dacă îţi place, ia-l. Nu eu, ci tu ai să trăieşti cu el". Dar apropo, dragule ! Ca să ne putem căsători e nevoie de unele formalităţi. Presupun că nu ai la tine extractul de naştere. Ar trebui să scrii să ţi se trimită.

— Am să scriu chiar mîine, Monica.

— Sau poate nu eşti grăbit ?

O atrase spre el şi o sărută. Pe plajă numai ei mai rămăseseră. Se îmbrăcară.

— A fost frumos, Neagule ?

— Minunat !... Ai avut o idee grozavă, Monica.

Părăsiră plaja, ţinîndu-se de mînă. Pe străzi, la ora aceea năvălise şi mai multă lume. Privind amuzat mulţimea care forfotea în toate părţile, Neagu se întrebă dacă printre cei care veneau în urma lor nu se găsea şi unul din subordonaţii maiorului Gorunescu.

Întors la unitate, Neagu raportă detaliat în ce fel decursese întîlnirea cu Monica.

Din toate cele relatate, pe maiorul Gorunescu îl interesă cel mai mult „vestea“ că sîmbăta viitoare se întorceau „părinţii“ Monicăi.

Cînd ofiţerii rămaseră numai ei între ei, maiorul se adresă vesel căpitanului Spiridonescu.

— Ar trebui să-i mulţumim „domnişoarei“ pentru această preţioasă informaţie.

— Într-adevăr, consideraţi că e preţioasă ?

— Fără îndoială ! Credeţi că această Monica are chiar de gînd să-l prezinte „părinţilor“ ei ?

— Unor părinţi care nu există...

— Exact ! Unor părinţi care nu există. E drept, ar putea să-l prezinte unor aşa-zişi părinţi. Dar asta ar însemna să complice prea mult lucrurile şi nu văd ce interes ar avea.

— Atunci ?

— Duminica viitoare l-a invitat la masă, nu-i aşa ?

— Duminică.

— Pînă duminică va încerca să-şi pună planul în aplicare. Din „păcate“ pentru ea, noi vom lua toate măsurile ca să i-l zădărnicim.

Cîteva ore mai tîrziu, Neagu intră în serviciu.

„De s-ar întîmpla în noaptea asta !" își tot spunea, patrulînd de-a lungul țărmului și scrutînd întunericul în direcția de unde, în două rînduri, apăruse King. Îl aștepta. Și dacă avea să vină, știa ce trebuia să facă. Primise instrucțiunile necesare. Instrucțiuni speciale primise nu numai el. Maiorul Gorunescu luase toate măsurile ca să zădărnicească planul urzit de Monica Ursu.

Trecu o oră fără să se întîmple nimic. Apoi cea de-a doua, în fine ultima. Veni un alt grănicer să-l schimbe. Dinspre larg, tîrîndu-se pe deasupra valurilor, năvăleau mereu, una după alta, cohorte de ceață. Marea pînă atunci potolită începea să se mînie și să huiască.

— Păcătoasă vreme ! își zise el mergînd către pichet.

Ajungînd la pichet, deși era obosit — îl obosise așteptarea încordată —, ca să fie sigur că va dormi, înghiți un „Dormital".

„Tot am dat bani pe pastilele astea !" găsi el justificarea.

Adormi imediat, mai înainte ca medicamentul să aibă timp a-și face efectul.

Marți, intrînd în serviciu de dimineață, era puțin probabil să se întîmple ceva.

Fiind vară se lumina devreme. Totuşi Neagu aşteptă — bineînţeles fără rezultat — cu aceeaşi înfrigurată încordare. Nu se întîmplă nimic nici joi, cînd intră în serviciu către miezul nopţii.

Oare renunţase Monica să se mai folosească de el ? Sau poate... Da, îi trecuse o dată, numai o singură dată prin minte şi un asemenea gînd : sau poate se înşelase pînă şi maiorul Gorunescu asupra ei ? Nu cumva era totuşi o fată cinstită ?

Dar gîndul acesta îi trecuse numai o singură clipă prin minte, şi-l alungase imediat. Îl alungase, mustrîndu-se :

„Măi, ce mai nătărău sînt şi eu !"

În sfîrşit, veni şi sîmbăta. În noaptea aceea Neagu urma să intre din nou în serviciu de pază.

„Acum trebuie să se aleagă într-un fel !" îşi spuse mergînd către cancelaria pichetului unde fusese chemat. Acolo se afla maiorul Gorunescu. Venise special ca să reînnoiască instrucţiunile. Neagu înţelesese că la miezul nopţii între el şi Monica avea să înceapă cea de-a doua repriză.

De o săptămînă, pretinsa Monica Ursu era supravegheată continuu de către lucrătorii din grupa operativă a maiorului

Gorunescu, fără ca aceasta să prindă de veste.

Nu avea un domiciliu stabil. În fiecare noapte, sau aproape în fiecare noapte, dormea tot în altă parte. Metoda era foarte simplă. De fapt, folosea mai multe metode. De pildă, cu cîteva minute înaintea venirii unui tren se ducea la gară cu valiza. Cînd acesta sosea şi din vagoane începeau să se reverse *sezoniştii*, se îndrepta şi ea spre ieşire cu valiza în mînă.

În spatele gării era imposibil să nu fie solicitată măcar de o singură persoană :

— N-aveţi nevoie de o cameră, domnişoară ?

— Da, dar numai pentru o noapte. Mîine găsesc probabil la hotel.

— Da de unde ! Toate sînt arhipline, domnişoară. Vă dau eu una, ieftină şi curată.

După o prefăcută ezitare, accepta. Dimineaţa pleca pe plajă. Se întorcea pe seară să-şi ia valiza ca să se ducă la gară, unde proceda ca în ajun. Aceasta era o metodă sau mai precis unul din trucuri. Celălalt era la fel de simplu. Lua autobuzul care mergea pînă la Mangalia şi în drum cobora cu valiza într-un sat. Imediat i se oferea

găzduire. Totuşi în decursul ultimei săptămîni numai o singură dată a mers într-un sat, la o familie de ţărani. În celelalte nopţi a dormit în oraş, de fiecare dată tot la altă gazdă întîmplătoare.

Faptul că prefera să-şi petreacă nopţile în oraş se putea să aibă o semnificaţie deosebită, în ciuda faptului că ducea o existenţă din cele mai „cuminţi“. Dimineaţa o găseai pe plajă. Venea acolo singură, destul de devreme, şi la prînz tot singură, pleca. Se prăjea ore întregi la soare şi numai înspre prînz se vîra sub cortul improvizat dintr-un cearşaf, să citească. Citea ziarele — de fiecare dată pe cele sosite în ajun — şi cîteva reviste ilustrate.

Tot timpul singură, ignorînd prezenţa celorlalţi, se părea că nimeni şi nimic n-o interesa din cele ce se petreceau pe plajă. Cît timp se sorea, stătea cu ochii închişi. Nu-i deschidea decît atunci cînd îşi schimba poziţia. Pe urmă, cînd se refugia în cort ca să citească ziarele şi revistele, de asemenea părea sincer captivată de lectură. Din întreaga ei atitudine reieşea, aproape cu siguranţă, că nu acolo, pe plajă. urma să se întîlnească cu cineva, dacă, într-adevăr, aştepta o asemenea întîlnire.

Dar partea curioasă era însă că nu numai acolo, dar în general, şi în tot cursul zilei, inclusiv nopţile, era singură. La prînz lua masa la un restaurant lacto-vegetarian. Seara cina tot acolo sau la un bufet-expres. După masa de prînz, de cele mai multe ori se înfunda în vreun cinematograf. Era evident că o făcea numai ca să-şi omoare timpul fiindcă în sală, pe întuneric, nu comunica niciodată cu nimeni. Cînd nu se ducea la cinematograf, se întorcea pe plajă sau se ducea să se odihnească acolo unde fusese găzduită în ajun. Pe seară îşi lua valiza, se ducea la gară şi îşi aranja dormitul pentru încă o noapte.

Valiza fusese cercetată, dar nu conţinea decît lenjerie, cîteva rochiţe de vară, o pereche de pantofi cu toc-cui şi cîteva nimicuri femeieşti. Cît priveşte cîinele — King — acesta dispăruse. Cercetările discrete întreprinse de lucrători operativi ai maiorului Gorunescu spre a da de urma cîinelui se dovediră la început infructuoase. Să cauţi un cîine-lup într-un oraş care număra acum, în plin sezon, aproape dublul populaţiei nu era o treabă uşoară. (În cazul cînd se mai afla în oraş.) Cercetările mai erau, în general, îngreuiate de faptul că pretinsa Monica Ursu ducea o

viață absolut singulară. Nimeni n-o căuta, pe nimeni nu se ducea ea să caute. Nu telefona și nici nu era căutată la telefon, nu primea scrisori și nici nu expedia vreuna.

Și cu toate acestea, cei care o supravegheau nu se lăsară înșelați. Solitara existență a falsei Monica Ursu nu avea decît o singură explicație : ca să acționeze aștepta de undeva un ordin. Ordinul acesta putea să-i parvină fie direct, printr-un curier, fie indirect, pe una din căile folosite de agenți, cum spre pildă a unei „cutii de scrisori oarbe".

Maiorul Gorunescu, ascultînd rapoartele, subordonaților săi, înclina să creadă că cel care comanda Monicăi Ursu va lua legătura cu ea indirect, pe calea amintită mai sus. Maiorul Gorunescu a optat pentru această ipoteză din următorul motiv : lucrătorii însărcinați cu supravegherea presupusei Monica Ursu observaseră că aceasta, în fiecare dimineață, înainte de a se duce la plajă, trecea pe anumite străzi, chiar dacă ele nu erau în drumul ei. Plimbările acestea matinale și cotidiene au trezit bănuieli. S-a presupus mai întîi, și pe urmă s-a verificat, că de fapt, ea ținea să treacă doar pe o singură stradă. Tot-

odată s-a mai observat că în matinalele ei plimbări se oprea din cînd în cînd să se uite la vitrine. Vitrinele nu erau totdeauna aceleaşi, cu excepţia uneia de pe o anumită stradă. Odată descoperită preferinţa Monicăi pentru această vitrină, maiorul Gorunescu s-a întrebat din care motiv, în fiecare dimineaţă, Monica se opreşte în faţa ei ?

Vitrina era a unui mic atelier particular de „suveniruri" de tot felul, în special vaporaşe — aproape toate tipurile — confecţionate din lemn, carton, hîrtie, material plastic şi sfoară.

Ceea ce caracteriza obiectele expuse erau lipsa de gust şi stîngacea îndemînare a celui care le confecţionase. În plimbările ei matinale, Monica Ursu întîlnea în drumul ei vitrine cu „suveniruri" lucrate cu multă pricepere şi fineţe. Şi cu toate acestea trecea nepăsătoare fără să le acorde vreo atenţie. În schimb, o fascina parcă prăfuita, încărcata şi inestetica vitrină, din acest punct de vedere fără pereche în oraş. De ce oare ? Nu cumva acolo aştepta să apară ordinul de a acţiona ?

Ipoteza odată formulată, s-au luat măsurile necesare. Vitrina a fost fotografiată. (Obiectele expuse erau atît de prăfuite, în-

cît nu încăpea nici un fel de dubiu că proprietarul magazinului nu obişnuia să schimbe des vitrina).

Aceasta s-a întîmplat marţi. Miercuri s-a procedat la fel. Confruntate, cele două fotografii fură găsite identice. Nici următoarea efectuată o zi mai tîrziu, adică joi, nu se deosebea de cele precedente. Dar iată că aceea de vineri prezentă deosebiri. De fapt, una singură, care consta din următorul fapt: chiar în prim plan şi la mijloc apăruse o corăbioară confecţionată din carton. La prova, în babord, pe locul unde ar fi trebuit să figureze numele, erau trecute trei cifre : *333*. Corabie cu nume format din cifre ? Aşa ceva nu se obişnuieşte. (Doar şlepurile poartă numere.)

333 !... Pentru lucrătorii din grupa operativă a maiorului Gorunescu exista acum explicaţia de ce pretinsa Monica Ursu, în fiecare dimineaţă, poposea în faţa prăfuitei şi neinteresantei vitrine. Şi ca o confirmare a ipotezei, a doua zi, sîmbătă, ea renunţă la obişnuita şi matinala ei promenadă.

Pe de altă parte, şi în ceea ce priveşte cîinele, pînă la urmă, cercetările se dovediră fructuoase. Într-o dimineaţă, unul din

subordonații maiorului Gorunescu descoperi *pensiunea* lui King. Expresia aparține „profesorului“ Mărdărescu, un bătrîn și original crescător de cîini de rasă.

George Mărdărescu nu era și nu fusese niciodată profesor. Înainte de a fi scos la pensie avusese meseria de contabil. Își spunea însă profesor, și pretindea a fi într-o disciplină considerată ca atare doar de el însuși : *profesor în ameliorarea raselor de cîini.*

Dacă nu era chiar profesor, dar în treaba aceasta se pricepea destul de bine. În „laboratorul“ său exista cel puțin o familie de cîini din rasele cele mai dificile de crescut. Dacă întîlnea undeva un cățelandru care întrunea toate caracteristicile unei anumite rase, ar fi fost în stare să plătească pe el pensia lui pe mai multe luni, plus cîștigurile pe care le realiza vînzînd exemplarele care nu-l mai interesau.

Cînd subalternul maiorului Gorunescu l-a întrebat pe „profesor“ dacă nu cumva King este de vînzare, acesta i-a răspuns plin de importanță :

— Cîinele acesta nu este al meu. El se află în *pensiune* la mine. Dar, chiar dacă ar fi proprietatea mea, tot nu vi l-aș vinde,

din două motive : în primul rînd, fiindcă un asemenea exemplar nu se vinde, iar în al doilea, fiindcă nu ai dumneata, tovarăşe, atîţia bani cîţi ar merita el.

Şi fiindcă vizitatorul se arătă surprins că există *pensiuni* pentru cîini, „profesorul“ se grăbi să-i dea lămuririle necesare. Lămuririle fură atît de complete, încît atunci cînd „profesorul“ conteni, considerînd că spusese tot ceea ce era nevoie pentru edificarea vizitatorului, trecuseră cam vreo trei sferturi de oră.

Pe scurt, iată ce află ofiţerul de securitate de la „profesorul“ Mărdărescu :

Într-o zi întîlni pe stradă o „domnişoară“ care ducea de lesă un cîine-lup „frumos... ca un Făt-Frumos al neamului cîinesc“ (expresia aparţine „profesorului“). Imediat a intrat în vorbă cu ea şi a „implorat-o pur şi simplu“ să-i împrumute cîinele pentru cîteva zile, ca să-l împreuneze cu o căţelandră de lupoaică — o „Ileană Cosînzeană“ nu alta — de care făcuse rost doar de puţine zile.

„Domnişoara“ la început a fost supărată că bătrînul îndrăznise să-i propună aşa ceva, dar cînd a aflat că este „profesor“ specializat în ameliorarea raselor de

cîini a acceptat. Mai mult chiar s-a arătat dispusă să i-l împrumute pe tot timpul cît va rămîne pe litoral, fiindcă pe plajă cîinii nu erau admiși — nu știuse, deoarece venea pentru prima oară la mare —, iar ca să-l lase la gazdă îi era frică să nu i-l fure careva sau să-l otrăvească.

„Profesorul", în culmea bucuriei, s-a jurat că va avea grijă de cîine mai mult decît de propria sa persoană.

— Iată, a trecut aproape o lună de cînd King se află la mine în pensiune. În tot acest timp, domnișoara numai de trei ori a venit să-l ia la plimbare. Și, măi, dragă tovarășe, minunăția asta de cîine atîta mi-a devenit de drag, încît — să mă ierte Dumnezeu pentru asemenea gînduri — nu o dată mă descopăr că-mi doresc ca fata să se înece și să-mi rămîie mie pentru totdeauna. Fiindcă ăsta nu-i cîine, tovarășe dragă. Este un om în chip de cîine — așa să știi dumneata.

Marea, fără să fie agitată, se zbuciuma, bodogănea, blestema. Bezna devenea parcă și mai de nepătruns. Pe deasupra, se mai lăsa și ceață. În oraș, luminile se împuținau mereu.

Neagu, privind într-acolo, cu gîndul la Monica, murmură :

„Ei, domnişoară, în prima repriză m-ai trimis tu la podea. Repriza aceasta va fi însă a mea“.

Timpul se scurgea îngrozitor de încet. Trecuse o oră de cînd se afla în serviciu şi încă nu se întîmplase nimic. Dar, în definitiv, ce aştepta să se întîmple ? Să-şi facă apariţia King ? Mai mult ca sigur că aşa avea să înceapă. Pe urmă ? Ce avea să mai urmeze nu ştia.

„Dar dacă se răzgîndeşte şi nu-l mai trimite pe King ? se întrebă brusc, neliniştit. Dacă i-am trezit bănuielile ? Nu, peste putinţă. În nici un caz nu mi-am jucat rolul mai prost decît ea. Sigur va trimite cîinele“.

Un sfert de oră mai tîrziu King apăru din întuneric. Sări cu labele pe umerii lui, încercînd să-l lingă pe faţă.

— Astîmpără-te, King, lua-te-ar naiba !

Dar cîinele nu se potoli pînă nu-i luă cutiuţa de la gît. Atunci se trase deoparte şi aşteptă.

Neagu deschise cutiuţa. Înăuntru găsi un bileţel şi o prăjitură cu glazură de ciocolată.

„Dragul meu,

Mama îți trimite prăjitura pe care a pregătit-o pentru tine. Mîine te așteaptă și altele. Ai mei sînt nerăbdători să te cunoască.

Te pup, iubitule !

Monica“

La rîndul său scrise pe o bucată de hîrtie :

„Mulțumesc ! O voi mînca și cu mai multă plăcere știind că e făcută de mama ta.

Neagu“

Agăță cutiuța de zgardă.

— Du-te King ! Du-te la blestemata de stăpînă-ta.

Cîteva minute după aceea cîinele se făcu nevăzut.

„Ei, acum să vedem ce are să se mai întîmple !“

Și înfășurînd cu grijă prăjitura într-o pungă de material plastic, dinainte pregătită, o ascunse bine. După aceea, dînd ascultare instrucțiunilor primite, se culcă

pe nisip. Trecură cinci, zece, cincisprezece minute şi nu se întîmplă nimic. Neagu începu să se neliniştească. Continua însă să stea culcat. Marea se zbuciuma într-una, ca de obicei, veşnic nemulţumită.

„Ce-ar fi să mă trezesc aici cu ea ?"

Şi chiar aşa se întîmplă. Dintr-o dată şi pe nesimţite din întuneric şi din ceaţă apăru Monica. Neagu nu se mişcă. Poziţia în care „dormea" era nefirească. Dar şi presupusul său somn „fusese" nefiresc. Stătea culcat pe burtă cu automatul sub el, dar la îndemînă. De altfel, ea, convinsă că narcoticul din prăjitură îşi făcuse efectul, nu-l învrednici decît cu o singură privire şi aceea în treacăt. Grăbită se îndreptă spre ţărm, scrutînd întinderea mării, aburind parcă din cauza ceţii.

Trecură aproape douăzeci de minute fără să se întîmple ceva. În tot acest timp, Monica, nemişcată ca o statuie, scruta bezna de pe mare. Briza îi zbîrlea părul, îi lipea rochia de trup. În sfîrşit, de la postul său de observaţie, Neagu văzu apărînd din apă o făptură ciudată, marină mai curînd decît omenească. Abia cînd aceasta ajunse la ţărm, îşi dădu seama că ceea ce luase el drept o făptură a apelor era de fapt un om echipat pentru înot subacvatic. Cum atinse

țărmul, individul ieșit din mare făcu doar cîțiva pași și aproape că se prăbuși pe nisip. Pesemne obosise de cît înotase sub apă. Imediat se descotorosi și de aparatul de oxigen pe care îl purta în spate. Deși nu era departe, totuși, din cauza întunericului, Neagu nu-l putea vedea la față. Pe de altă parte, zgomotul valurilor, precum și faptul că cei doi vorbeau încet îl împiedicau să audă ce-și spuneau. La un moment dat, Monica scoase din sîn ceva asemănător unui plic și i-l întinse individului apărut din mare. Acesta îl ascunse într-un săculeț agățat de gît.

Instinctiv, Neagu își potrivi automatul ca pentru tragere. Dar își aminti de ordinul maiorului Gorunescu :

— Deschizi focul numai dacă ești atacat. Noi am luat toate măsurile ca bandiții să nu ne scape.

După cîteva clipe individul se ridică. Își potrivi din nou în spate aparatul și își trase pe față masca pregătindu-se să reintre în mare. Dar tocmai atunci se auzi zgomot de motoare și de după „Stînca Miresei“ își făcură apariția două șalupe. Reflectoarele lor, proiectîndu-și lumina pe țărm, prinseră în fasciculul lor pe cei doi complici. Retragerea pe mare era acum

tăiată. Nu le mai rămînea decît să încerce a scăpa pe acolo pe unde venise Monica.

Primul care își reveni fu individul ieșit din apă. Aruncă din spate aparatul de oxigen, își smulse masca de pe față și, apucînd-o de mînă pe Monica, o rupse la fugă în direcția orașului. Da nu reușiră să se îndepărteze de țărm decît doar atît cît fu necesar ca să intre în „sacul“ dinainte pregătit de grăniceri și de lucrătorii maiorului Gorunescu.

*

A doua zi, cocoțat tocmai în vîrful „Stîncii Miresei“, caporalul Neagu Stratulat privea cu ochi întunecați de ură cargobotul de pe puntea căruia se lansase în apă agentul cu scopul de a intra în posesia unor informații cu caracter secret, procurate de o altă agentă. cu numele de împrumut Monica Ursu.

Redactor responsabil : Lt.-col. ION GRECEA
Tehnoredactor : GH. CUCOŞ

Dat la cules 29.07.64. Bun de tipar 18.09.64 Apărut 1964. Hîrtie velină mată de 80 g./m². Format 760×920/32. Coli de editură 4,42. Coli de tipar 5. C.Z pentru bibliotecile mari şi mici 8 R-32 B295.

Intreprinderea poligrafică „Tiparul" str. Izvor, 137, Bucureşti R.P.R. c. 8611



ÎN ACEEAȘI COLECȚIE

AU MAI APĂRUT :

NICOLAE DUMBRAVĂ

Dialoguri cu țara
— versuri —

NICOLAE TĂUTU

Cantata eroică
— poem —

M. BOZIANU

Confruntarea
— povestire —

VOR MAI APĂREA :

VIORICA HUBER

Pe Argeș în sus
— secvențe istorice —

EUGEN TEODORU

Flăcări pe chei
— povestiri —